

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 43 (253) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1957 m. SPALIO-OCTOBER 30 d.

PRICE 15 ct. XVII METAI

Politinių įvykių savaitė

RIMTAI BRĘSTA LABAI SVARBŲS TARPTAUTINIAI ĮVYKIAI

Chruščiovas nuėjo Stalino keliais. — Didelis susirūpinimas Atlanto pakto valstybių tarpe.

Didelė politinė sensacija spūtniko greičiu apklėkė žemės rutulį nelaukta žinia, kad iš karo ministerio pareigų

PAŠALINTAS MARŠALAS ŽUKOVAS

ir jo vieton paskirtas maršalas Radion Malinovskij. Žmonija nusistebėjo staliniska Chruščiovo klasta. Nes maršalas Žukovas neva buvo pasiūstas pas maršalą Tiro tartis dėl santykių pagerinimo ir veiklos suderinimo, o tuo tarpu

MASKVOJE PADARYTAS PERVERSMAS.

Kai Žukovas sugrįžo, savo kėdėje ja urado sėdinti naują karo ministerį. Kyla klausimas, kaip tokį perversmą aiškinti? Tikrų žinių kol kas nėra, kas yra padaryta su Žukovu. Prieš tai buvo spėliojama, kad Žukovas turįs užimti Bulgarijos postą, o gal net paties Chruščiovo. Ar ne ši prielaida ir bus paskatinusi Chruščiovą nusi kratyti populiarumą turinčiu konkurentu?

Yra spėliojimų, kad naudo damasis karo herojaus populiarumą minioje ir dideliu autori tetu armijoje.

ŽUKOVAS TAIKĖSIS I NAPOLEONO ROLĘ RUSIJOJE.

Bet tai yra Chruščiovo sugai vota teorija. Daug patikimiau, kad Žukovas siekė armijai karinės laisvės ir teisių, kai tuo tarpu kompartija armijai band do laikyti savo replęse — „v jožovyh rukovicach“. Žukovo dėka armija buvo išsilaivinu si iš politrukų valdžios. Bet Chruščiovas pamatė, kad tokiu būdu parijos diktatūra lengvai gali išslysti iš diktatūra besi naudojančios partinės klikos kruvinų nagų. Todėl vėl bu vo sumanymas kariuomenę pa imti į politrukų replę. Žukovas pasipriešino, ir todėl nutrenk as, o vieton jo

PASODINTAS CHRUSČIO VUI ISTIKIMAS MALINOVSKIS.

Anksčiau tokiu būdu buvo nu trenktas „užpečkias“ lenkų išvytasis marš. Rokosovskis, o dabar Žukovas. Chruščiovas — tikras Stalino įpėdinis, iš savo pirmtako išmokęs metodų suk tumo ir savo mokytoją XX kompartijos suvažiavime nu trenkęs žmogūdžių gauja, kad pats užimtų jo vietą...

Šios permainos ir rusų gra sinimas Turkijai dėl Syrijos, su kėlė ant kojų snūduriuojančius Vakarų. Macmilanui ir NATO gen. sekr. Spaak apsilankius pas Eisenhowerį, susitarta rim čiau susirūpinti saugumu, ypač kad Maskva turi satelitą, kuris visur gali nunešti atomines bombas, tadėl

VAKARAI SUTARĘ VIRŠŲ NĖMS SUSIRINKTI PARYŽIUJE.

Ši kartą susirinks ne tik tai užsienių reikalų ministrai, bet ir ministrai pirmininkai.

I Paryžių vyks JAV presiden tas D. Eisenhoweris.

Valdžių viršūnių susitikimas spres visus svarbiausius tarp tautinius klausimus, ligi žemės satelitų ir tarpplanetinių laivų imtinai, ypač, kad Amerikai jau pasisekė paleisti raketą į daugiau kaip 4500 mylių augš tį.

Politinės savaitės užbaigimą padarė

ANGLIJOS KARALIENĖS VIZITAS AMERIKOJE.

Anglijos ir Kanados karalie nė Elzbieta II JAV buvo pri imta nepaprastai iškilmingai, su special. ceremonijomis, da lyvaujant minioms žmonių. Tai reiškia Amerikos - Anglijos draugystę. Karalienė lankesi ir Jungtinėse Tautose, kur pasa kė kalbą. JTO pilnatis karalie nei pareiškė tinkamą pagarbą, kaip ir JAV valdžia bei visuo menė.

TRUMPOS ŽINIOS

— Amerika daugiau ginklų Titui neduosianti, kai Tito da rosi Maskvos satelitą.

— Vakarų Vokietija nutrau kė diplomatinis santykius su Jugoslavija, kuri, pataikauda ma Maskvai, rytinę dalį Vo kietijos pripažino atskira vals tybe.

— Vokietijoje mirė žurnalis tas Jonas Grigolaitis, iškankin tas nacių kacetuose ir susarg dintas džiova.

— Lietuvoje mirė Kipro Pet rausko žmona dramos aktorė Žalinskičiūtė.

— Gvatemaloje prezidentu išrinktas O. Passarelli, demo kratas.

— Vietname komunistai iš sprogdino JAV informacijų centrą.

— Irano ir Irako karaliai tarėsi, kaip sustiprinti Bagda do paktas.

— Kanada sudarė spec. ko misią iširti, kaip galima pro duktingiau sunaudoti krašto energijos šaltinius.

— Bevanas po atsilankymo Maskvoje, lankosi Amerikoje. — Washington ir Ottawoje lankesi DB min. pirm. Macmil lan.

— Sirija atmetė karaliaus Saudo pasiūlymą tarpininkau ti ginčs su Turkija.

— Haiti prezidentu išrinko dr. F. Duvalier, kuriam pasida vė karinė junta.

— Vengrijoje neleista pami nėti sukilimo metinių. Budapeš tas buvo apstatytas kariuome ne ir policija. JTO H. Lodge pareiškė, kad vengrai trokšta laisvės, bet Maskvos karinė jė ga palaiko vergiją.

— Komunistai pavogė JAV atstovo Viduriniams Rytams L. Hendersono dokumentus.

— Klaipėdoje mirė dr. Ka zys Trūkėnas, kilęs iš Undrėlė nų, Dūkšto val. Baigęs Vilniaus kunigų seminariją, studijavo Miunstery filosofiją ir buvo Klaipėdos liet. gimnazijos di rektorium, vėliau Vilniuje.

A. A. KAZIMIERUI MERKEVIČIUI

mirus, jo žmonai ir vaikams, netekusiems vyro ir tėvo ir pp. AMBRASAMS, netekusiems mylimo brolio ir švogerio, reiškiami giliausią užuojautą

Kibirkščiai ir Vilgaliai.

Kai pavasarį gersite klevų sulą, su sklandžiais valgy site klevų sirupą arba gersite kavą su klevų cukrum, prisiminkite ir šią mergaitę, Judy Welch, kuri išrinkta 1958 metų klevų lapo gražuole. Ji buvo Miss Toronto, o dabar atstovaus Kanadą pasaulio gražuolių rungtyne Britanijoje.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

„N. L.“ Mašinų Fondo va F. Daškis Br. Kolumbija \$ 5.00 jus tęsiamas. Dideliu dėkingu F. Daškis, siųsdamas NL pre numeratos mokestį, kita tiek pridėjo NL Mašinų Fondui.

Visiems vajuos dalyviams nuo širdžiai dėkojame ir prašome atsiliepti daugiau tautiečių. Sp audos Bendrovės „Nepriklaus ma Lietuva“ įgalioji vesti vaju: P. Narbutas ir J. Kardelis.

KULTŪRINĖ POPIETĖ TORONTE

Oficialus „Lituanus“ para mos vajuos atidarymas įvyko spalio 20 d. Lietuvių Namuose. pradžioje kalbėjęs „Lituanus“ red. dr. V. Vygantas nušvietė žurnalo informacinę svarbą, nu rodė konkrečius leidimo faktus ir papasakojo eilę pavyzdžių, rodančių didelį svetimtųjų susidomėjimą šiuo leidiniu. Me ninę dalį pradėjo montrealietis akt. L. Barauskas J. Meko „Se meniškųjų Idilių“ deklamacija. Toliau raš. akt. B. Pūkelevičiū tė skaitė savo kūrybą. Poetas B. Rukša skaitė 5 savo eilė raščius, kuriuose atsispindėjo liūdesio ir vienuos gaida. B. Pūkelevičiūtė dar perskaitė iš trauką iš V. Krėvės „Glisės“ ir L. Barauskas K. Vairo versta Longfellow „Hiavatos Gies mės“ dalį ir linksmą žemaitiš ką nutikimą. Vyrų kvartetas, ved. V. Verikaitis, padainavo 6 programines dainas. Sol. V. Verikaitis atliko 3 liet. komp. kūrinius. Gi popietė užbaigta gražiai nuskambėjusia Vanagai čio „Naktis“, kurią pirmą kar tą Toronto scenoje išpildė V. Verikaitis su kvartetu. Progra mą vedė D. Meilutė.

Popietės programa vientisai kultūringa tik gaila, kad ne daug kas teatsilankė, ypač stu dentija, nors jos atstovai ir bu vo rengėjais. Nesinori tikėti, kad visoje kolonijoje tėra 100 asmenų, kuriems dar rūpi gy vas lietuvių kūrybos žodis.

— a.

TEVŲ DĖMESIUI

Kas nori įstoti skautų-čių or gasizacijon, berniukai kreipiasi į Juozą Piečaitį telef. RA 2-4449 ir mergaitės, gyv. Rose moute kreipiasi į D. Aneliū naitę WE 7-8339 ir gyv. Ver dūne — į M. Siniutę PO 6-5900. Tėvai prašomi siųsti sa vo vaikučius į skautų organiza ciją.

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Pasaulio lietuvių sostinėje

EDVARDAS ŠULAITIS
ČIURLIONIO GALERIJA SACHMATŲ MEISTERIS

Spalio 20 d. Chicagos jauni mo centro namuose atidaryta Čiurlionio galerija ir ta proga prasidėjo pirmoji menoparoda; taip pat buvo koncertas. Kon certavo smuikininkas A. Pau kštys akomponuojamas prof. Vl. Jakubėno. Kalbas pasakė Liet. Amer. Meno klubo pirm. Z. Kolba, Galerijos vadovybės narys M. Šileikis, kons. dr. P. Daužvardis, dail. A. Varnas ir kt. Galerijoje atidarytoje paro doje iš viso išstatyti 104 pavei kslai ir keletas skulptūrų. Pa rodoje dalyvauja: A. Skupas, a. a. J. Kaminskas, Z. Kolba, J. Lukošienė, M. Markulis, A. Mosgeris, J. Mulokas, B. Mu rinas, J. Paukštienė, J. Pautie nius, A. Rūkštelė, M. Šileikis, G. Trečiokaite, J. Tričys, V. Vaičiaitis, A. Varnas, Vl. Vi jei kis, E. Valaitis, J. Šileika, A. Zmuidzinavičius.

— Chicago Pirmyn choras buvo išvykęs į Clevelandą, kur spalio 27 d. davė „Šikšnospar nio“ operetės pastatymą.

— Br. Vadopalienė, Liuda Bigelienė ir Jonas Švedas yra išrinkti į Cicero augšt. lituanis tikos mokyklos tėvų komitetą.

— Dainavos ansamblio pir mininko pareigas perėmė Br. Maciukevičius, dėl sveikatos pasitraukus J. Paštukui.

— Vysk. V. Brizgys Šv. An tano parapijos, Cicero, teikė su tvirtinimo sakramentą, kurį priėmė apie 200 jaunuolių.

— Meno parodą Jaunimo centre, 5600 S. Claremont Ave. galima lankyti kasdien nuo 6—9 v. v., o šeštadieniais ir sekma dieniais nuo 10 val. ryto iki 10 val. vak.

— K. Dirkis, R. Kriaučiūnas, R. Betkauskaitė, V. Kriaučiū naitė ir N. Kazlauskaitė yra iš rinkti į Liet. Studentų S-gos Chicagos skyriaus valdybą.

RUSŲ SPUTNIKAS VIRS MONTREALIO

Jau kelis kartus rusų paleis tasis žemės satelitas perskrido per Montrealį. Ant Montrealio jį matė JAV astronomai per teleskopus. Bet spalio 25 die ną 6 val. ir 11 min. vakaro „sputnik“ skrido taip, kad jis buvo matomas paprasta akim perskendant per Montrealį. Iš įvairių Montrealio vietų jis bu vo įvairiai matomas, bet stebė tojai iš Ville Lasalle jį matė tik tai trumpą momentą. Mat, sa ktytu laiku dangus buvo užvilkt tas storu sluogsniu tirštų, net juodų, debesų. Satelitas buvo matomas tik tai tą momentą, kai praskrido debesų propra gė ir tuomet sužibėjo kaip raudo nas kamuolys, palyginti netai bai augštai. Įdomu, kad spau dai pranešus, jog spalio 25 d. per Montrealį perskris „sput nikas“, atsirado montrealiečių, kurie susirūpino saugumu: bi iadami, kad satelitas gali nu kristi ir padaryti eibių, tuojuo bėgo į Sun Life apsidrausti... Tokių buvę keliolika.

DLK VYTAUTO KLUBO suaktuvės minimos lapkričio 23 d. Tą vakarą klubas skelbia iškilmingą vakarienę. • Visų Šventų šventė bus penk tadienį, lapkričio 1 d. Pamaidus kaip sekmadienį: 8 val., 9 val., 10 val., 11 val. ir vakare 8 v. 8 val. vakare ir choras giedos. • Vėlinių Dieną, lapkr. 2 d. Šv. Mišios rytą 7 val. ir 8 val. Va kare Šv. Mišios 8 val. laike ku rių giedos choras. Po Šv. Mi šių iškilmingas libera už visus mirusius parapijos, gimines ir pasilikusių ir mirusių Lietuvo je, ir mirusių Sibire. Angelas Viešpaties. • Matulionis Jonas, skaitęs K. Š. šventėje paskaitą, Montrea ly būdamas viešėjo Jono Lu koševičiaus šeimoje ir lankėsi NL redakcijoje. • Primename, kad iš Australi jos atvykusios ir Montrealyje apsigyvenusios išraiškinių šo kio šokėjos Elenos Kepalaitės šokio koncertas bus lapkričio 9 d., 8 val. 30 min. Gesu Hall salėje, 1200 Bleury.

• Pp. Masevičiai, turį kalaku tų farmą (Talon, P. Q.) jau pradėjo realizuoti derlių. Šie met pp. Masevičiai išaugino per 7000 kalakutų. Pas pp. Ma sevičius dabar atsilanko daug lietuvių, kurie pasirenka gra žių kalakutų. • P. Keturka serga ligoninėje ir laukia dr. Šegamogo operaci jos.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis.

Redaguojama bendradarbiaujant Redačincini Kolegijai
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.

Telefonas: POnTiac 7-7920

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50	Canada
Visur kitur	\$ 5.50
Teksto eilutė	Other Countries
ct. 0.15	\$ 6.00
	Pajieskojimų kaina ... \$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Mokymo ir auklėjimo problemas besvarstant

P. A. Erdvilas „Draugo“ nu meriuose (kaip pats sako, rem damasis gyvenimo patirtimi ir logika), bando spręsti lietu viškos bendruomenės proble mas ir duoti savo pasiūlymus. Nagrinėdamas mūsų jauno sios kartos lituanistinio švieti mo ir auklėjimo reikalus, jis teisingai pastebi, kad tėvai, mokytojai, vyresnieji, lietuviš ki laikraščiai ir žurnalai mūsų besimokančiam jainimui kalte kala, kad jie yra lietuviai ir kitoki negalį būti. Tačiau to limesniuose savo išvedžiojimuose A. Erdvilas lyg ir pasijuokia iš to tėvų ir kitų „kalte kali mo“, kai ima tvirtinti: „Iš ki tos pusės jis (reiškia — besi mokantis jaunimas) penkias dienas savaitėje gyvena ameri kiečio mokinio gyvenimą... Jis mato du kelius ir renkasi lengvesnį bei jo mąnymu logiš kesnį, deja, beveik visad ameri kietiškaį“.

Pačiam tėvui ir stovinčiam arčiau prie lietuviškojo švieti mo ir auklėjimo reikalų, tenka labai suabejoti tokiais tvirtini mais. Juk pagal A. Erdvilą iš eity, kad čia emigracijoje tėvai jau beveik visai neturi jokios įtakos savo vaikams. Tuo tar pu tur būt niekam dar nepavy ko sugriauti tvirtinimo, kad vai kas beveik visada yra tėvų elg senos ir jausmų (taigi ir tauti nių) atspindys. Tiesa, vaikai lanko 5 dienas per savaitę ame rikietiską (ar kanadišką) mo kyklą, bet jie juk su tėvais su sitinka per visas septynias sa vaitės dienas. Nejaugi tėvai negali, jei nori, padaryti jokios įtakos savo vaikams? Negalima nepripažinti tos milžiniškos, mums suaugusiems kai kuriais atvejais nepriimtinos, įtakos, kuriai vaikai yra labai imlius, bet tėvų reikiamos pastangos tikrai gali padaryti, kas reikia. O tėvų šventa pareiga yra iš auklėti savo vaikus taip, kad jie liktų ir sąmoningi lietuviai ir geri gyvenamojo krašto žmo nės. Neleistina, kad mūsų vai kai liktų lygiai tokie pat (sa vo tėvynės atžvilgiu mes kar tais esame per sentimentalūs), kaip mes. Mūsų vaikams pa kaks, jei bus padaryta sintezė: visi gerieji tauriojo lietuviio pri valumai ir gyvenamojo krašto naudingi, praktiški ir teigiami žmogaus bruožai.

Tėvams į pagalbą ateina lie tuviškos mokyklos. Tėvai turė tų tatau labai vertinti, nes tai didelė ir beveik nieko nekaino

L. Eimantas.

Veda sktn. inž. J. Bulota.

„SK. AIDO“ ADMINISTRATORIAUS PRANEŠIMAS

Daugumas JAV-se ir Kana doje leidžiamų laikraščių pre numeratos mokėstis nuos 1958 m. yra pakeliamas. Panašiai da rō ir lietuviška spauda. „Sk. Aidas“ bandys ir 1958 metais išsiversti be prenumeratos mo kesčio pakėlimo, tačiau ryšy je su tuo molonųjų skaityto jų ir platintojų labai prašoma atkreipti dėmesį štai į ką: 1) Metinė paprastą „SA“

prenumerata yra 3 Kanados doleriai, o garbės pren. — 10 Kanados dolerių. Šitokių patvar kymą yra priėmęs „Sk. Aido“ leidėjas todėl, kad JAV dole ris yra pigesnis už Kanados dolerį. Per eilę metų JAVse gy veną skaitytojai mokėdavo sa vo krašto doleriais ir todėl iš eidavo, kad jiems „SA“ būda vo bent 5% pigesnis, o „SA“ Administracija, kuri niekad ne

Ką Kanados bolševikai kalbėjo Lietuvoje

2. Palangoje apdovanoti ginta ro dirbiniais, kaip rašo „Tie sa“ 204 nr. „visi Kanados lie tuvių atstovai“ (okupantui, ži noma, labai svarbu pabrėžti, kad tie keli parinkti komunis tų partijos ir patikrinti sovie tų pareigūnų bolševikai, yra „Kanados lietuvių atstovai“.

Kas gi juos tokiais būti igalio jo ir ką jie atstovavo? buvo nuvežti į Šiaulius. Čia „delega cijos sekretorius“ vankuveriš kis A. Grinkus pareiškė: „Ka nadoje kalbama, kad tai, kas apie Tarybų Lietuvos pasieki mus rašoma spaudoje, skelbia ma per radiją, yra tik propaganda. Mes įsitikinome, kad tai ne propaganda, o pati tikriausia tiesa“. Grinkus taip viską api bendrino, kaip naudinga pro pagandai — lyg viskas „spar čiai atstatoma“ ir lyg „viskas sparčiai auga“ ir lyg Kanado je apie viską kalbama, kad „viskas yra propaganda“. Tai yra bolševikų metodas taip vis ką apibendrinti, kad jeigu pa rodomas vienas naujas pasta tas, tai pagal tą „viskas spar čiai auga ir klesti“. Bet gi Grin kus pats lankėsi savo tėviškė je, 2 kilometrai nuo Prienų, kur gyvena motina, ir matė, kaip ten kolūkyje „viskas kles ti ir auga“. Grinkus gerai ži no, ką jam pasakojo M. Gudas, kuris savo gimines rado jieškan čius pastogės, nes namai jau yra supuvę. Grinkus ir dau giu matė Lietuvoje tokių vaiz dų, kurie rodo nepaprastai sun kią okupuotos Lietuvos žmo nių padėtį ir baudžiavišką gy venimą. O Kanadoje tokios nuomonės, kad „viskas propa ganda“ nėra. Čia yra nuomo nių įvairių, bet yra ir tokių, kad net Lietuvos komunistai susitvarkytų nepalyginamai ge riau, jeigu nebūtų rusų okupa cijos. Ar gi „delegatai“ nema tē, kad Lietuvoje dabar yra sunkesnė baudžiava, negu ji buvo ligi oficialaus jos panai kinimo 1861 metais. Tada bau džiauninkai dvarams dirbo 4 dienas per savaitę ir patys tu rėjo žemės po 20—40 ha, o da bar kolūkiečiai dirba visą sava itę ir jiems žemės palikta tik tai 60 arų. Tai kada gi baudžia va sunkesnė?

Torontietė A. Paužienė tri kotažo fabrike „Verpstas“ pa sakė: „Nors aš pati esu siuvė ja, šitokių gražių mezginių dar niekada neteko matyti“. Labai malonu, jeigu „Verpstas“ ga mina gražius trikotažo dirbi nius, bet kad Paužienė nematė tokių gražių, tai arba ji pras tas akis turi, arba ji iš viso Ka nadoje nieko gera nemato, ar ba ji melagė. Kanadoje yra vis ko, kas visame pasaulyje yra pagaminama geriausia. Jeigu „Verpsto“ mezginiai būtų tik rai geresni už čia gaunamus, tai jie ir Kanadoje turėtų gerą

turėjo pinigų perdaug, dažnai labai sunkiai subalansuodavo savo biudžetą ir, jei ne aukos ir garbės prenumeratos, neži nia kaip reiktų verstis. Todėl nuo 1958 metų maloniai prašo ma visų tų skaitytojų, kurie gyvena ne Kanadoje, prenume ratos mokesčio mokėti tiek, kiek yra verti trys, o garbės pren. — dešimt Kanados dol.

2) Taip pat maloniai prašo ma visų skaitytojų ir platinto jų nesiųsti prenum. mokesčio privačiais čekiais. Bankas ad ministracijai visada už privatų čekį atskaito nemažiau 15 cen tų, kas taip pat sudaro 5% nuo prenumeratos sumos. Ge riausia siųsti pinigus pagal „money order“ ir prašyti paš tų, kad tuose „money orderiu se“ žymėtų tik Kanados valiū tų.

3) Visų skaitytojų labai pra šoma 1958 metų prenumeratas atnaujinti kaip galima grei čiau. Prašoma nelaukti, kol platintojas ateis. Bandykite ji patys surasti ir prenumeratos mokesktį įteikti š. m. lapkričio ar gruodžio mėnesį.

4) Visų tų skaitytojų, kurie

rinką. Paužienė, be abejo, jimų, sovietuose nematė karakuliais apsirengusių moterų, o juk ka rakulio kailiai į Kanadą ateina iš Rusijos ir Kanados moterys juos dėvi, kaip ir A. Paužienė. Ir „Verpsto“ mezginių būtų pilna Kanadoje, jeigu jie prilų gtų tiems, kurie yra Kanado je.

K. Meškauskas (T. 205 nr.) apie kolūkius ir kolūkiečius pa sakė: „Pasirodo, kas netingi dirbti, tas kolūkiuose gerai už dirba ir gyvena nepalyginamai geriau, negu man išvykstant. Todėl grįžęs aš drąsiai pasaky siu tiems, kurie šmeižia kol ūkius: „Jūs šlykščiai meluoja te“. Bet Meškauskas sugrįžęs šito dar nepasakė ir jeigu jis turi bent kiek sąžinės ir nors per plauko storumą laikysis tiesos, jis šito ir nepasakys. Ne reikia nei įieškoti kokių įrody mų, nes čia pat „Naujojo gy venimo“ kolūkyje, kuris laiko mas pavyzdingu, kolūkiečiai papasakojo, kad už darbdienį pernai jie gavę po 3 kilogramus grūdų ir 6 su puse rublio. At seit — kanadiškai vertinant, 3 kilogramai arba apie 6 svarai grūdų ir 6 su puse rublio, tai yra, vertinant oficialiu sovieti niu dolerio kursu, tiktai apie pusantro dolerio už visą darba dienį, kai Meškauskas Kanado je tiek, o gal ir daugiau gauna tiktai už vieną darbo valandą. Tat, kas gi „šlykščiai meluo ja“ — ar „buržuaziniai pabė gėliai“, ar „Tiesa“, ar Meš kauskas?

Iš Meškausko pasisakymo, „kas netingi“, išeity, kad Lie tuvoje visi beveik kolūkiečiai yra tinginiai; kad tiktai tie ge riau gyvena, kurie netingi dirbti... Jeigu Meškauskas tikrai taip nušnekojo, tai jis negra žiai įvertino Lietuvos darbo žmones, kurie visada buvo da rbiūs. Jeigu jie „tingi“, tai ma tyt nėra sąlygų būti darbštie ms.

J. Lesevičius „Liaudies Bal se“ dėkoja J. Kardeliui už lai šų iš Lietuvos paskelbimą. Per anksti J. Lesevičius dėkoja. O kai jis prašo savo draugus siųs ti į Lietuvą „Liaudies Balso“ iškarpas, tai drauge jam reikė jo paprašyti, kad į Lietuvą dr augai pasiųstų ir „Nepr. Lietu vos“ tuos egzempliorius, nes J. Lesevičius, perefazuodamas „N. L.“, bolševikišku būdu su falsifikavo — sufabrikavo tai, kas „N. L.-je“ buvo parašyta. Prasminga būtų patiems skai tytojams pagal abu laikraščius išsiaiškinti tikrovę. Pav. toks faktas. „N. L.-je“ buvo para šyta, kad J. Lesevičius iš Lietu vos atvežė necenzūruotų lai šų, o jis dabar rašo, kad J. Kar delis gausis necenzūruotų lai šų. Tai gi skirtumas didelis to, kas parašyta „N. L.-je“ ir to, kas dabar rašo J. Lesevičius. Tur būt J. Lesevičiui liežuvis

pakeičia savo adresą, labai prašoma tuojau apie adresą pa keitimą pranešti administraci jai. Kas ilgai nepraneša, „SA“ sugrįžta administracijon ir pa staroji turi paštu vėl mokei už „SA“, nepasiekusį skaitytojų.

5) Administracija neturi daug darbo rankų. Visų mielų jų skaitytojų ir platintojų prašo ma savo adresus rašyti tiksliai ir aiškiai. Tai labai palengvins administravimo darbą.

6) Mielųjų vienminčių — sesių ir brolių bei mūsų bičiū lių ir rėmėjų prašoma ir 1958 m. palaikyti prigijusią ir gra žią tradiciją — užsakyti „Sk. Aidą“ Vokietijoje gyvenantie ms lietuviams — sesėms ir bro liams.

1958 metai yra Liet. Skautų Sąjungos jubiliejiniai metai. Mūsų Sąjungos organas — „Skautų Aidas“ todėl turi bū ti mielas svečias ir lankyti kiek vieną skautę-skautą. Rašykite į „Sk. Aidą“ ir prenumeruoki te ji. Juk tai mūsų siekių ir gy venimo atspindys!

Jūsų Sktn. L. Eimantas,
„SA“ Administratorius.

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UZSIPRENUMERUOTI.
TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASCIAUSIU BŪDU:
DEKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA,
7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL,
P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuve.

Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaida — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargan tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

Ar daug kas paskutiniaisiais metais pasikeitė Lenkijoje

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS BENDRADARBIS
RAŠO IŠ EUROPOS

Lenkija, ypatingai nuo pra eitų metų birželio mėnesio Poz nanės įvykių, nuolat traukia viso pasaulio dėmesį į save, pir mon eilėn tų žmonių, kurie bu vo priversti pabėgti iš savų kraštų, nes ten įsiviešpatavo rusai. Todėl, lygiai ir mums tie reikalai yra įdomūs.

Daug kas, net ir pačių len kų emigrantų, yra linkę many ti, jog Lenkijoje daug kas pa sikeitė, net iš esmės ir į „gerą pusę“. Esą Lenkija veik tiek pat esanti „laisva“ kaip ir Ti to Jugoslavija, kalba visokie „optimistai“ ir... Gomulkinės Lenkijos agentai. Bet tie „op timistai“ užmiršta ar nenori atsiminti, jog Lenkijoje ir šian dieną stovi bent dešimt divizi jų rusų tankų, o kur dar rusų daliniai, esantieji Vokietijos Rytų zonoje? Visa tai puikiai „saugo“ Lenkiją nuo „atodre nio iš esmės“, ypač prisime nt tragiškus Vengrijos įvy kius!

Na, bet juk tiek gi žmonių iš Lenkijos į laisvuosius Vaka rus ir atvirkščiai važinėja; Len kijos spauda jau laisvai rašan ti apie Vakarų apie savo kraš to negeroves ir t. t., sako kiti!

Tiesa, kad dabar „keleivių cirkuliacija“ per Geležinę už čangą gerokai padidėjo. Dabar jau važinėja ne tik partiniai pa reigūnai, bet ir šiaip sau pa prasti „mirtingieji“. Bet... kaž kodėl tų bėgančiųjų iš Len kijos nuosimtis ne tik ne su mažėjo, bet atvirkščiai — padidėjo.

Neseniai lenkų transatlantinis laivas „Batory“ buvo iškelia ves į Vakarų su turistų gru pe, iš kurios bene 90 žmonių, vos tik pasiekus pirmąjį Lais vojo Pasaulio uostą, Kopenha gą, pasisalinio iš laivo ir papra sė danų valdžios organų suteikt i jiems politinių pabėgėlių tei ses, nes jie, girdi, nenorį ilgiau būti komunistų valdomame

painiojasi todėl, kad jam dabar nėra kaip išsisukti. Neagražu ir nekorektiška draugas Lesevi čiaus, primesti kitam tai, kas pa ties padaryta. (d. b.)

„N. Lietuvos“ Redaktoriau!

Praėjusiam „N. L.“ nr. Montreolio kronikoje tilpo ži nutė, „Naujas mokyklų Glo bos Komitetas“, o turėtų būti: Aušros Vartų Šeštadieninės Mokyklos tėvų komitetas.

Norėčiau painformuoti, kad šeštadieninėms mokykloms glo boti komitetą sudaro: abiejų šeštadieninių mokyklų tėvų ko mitetai, juos atstovauja ten ko mitetų pirmininkai, Aušros V. parapija, L. B. Seimelio pre zidiumo ir K. L. Bendr. Kultū ros Fondo įgaliotinis.

Tad 1957-58 mokslo meta ms šeštadieninėms Mokyklo ms globoti komitetas yra: Ko miteto pir-kas: p. A. Ališaus kas, Mokyklų globėjas A. V. parap. klebonas kun. dr. J. Ku bilius, Kult. F. ir Seimelio pre zidiumo įgaliotinė p. Jieva Rim kevičienė. Kasininkas - sekre torius, p. Vyt. Sabalys.

Maloniai prašau ši mano lai šą paseklbti atitaisymui ir pa informavimui.

Jus gerbiąs Jonas Petrulis,
Buv. Šešt. M-lų Globos Komiteto pirmininkas.
vedė prie kito klausimo, būtent

krašte ir savo seniai sumany tam „žygiui“ naudojasi pirma jiems pasitaikiusia proga! Op timistai vėl sako, jog žiūrėki te gi, kiek grįžta visokių senų antikomunistinių senacinės Lenkijos veikėjų ir nieks ten jų neuždaro į kalėjimus ir ne tremia į Sibirą. Jų tarpe mini mi: majoras Lapeckis, buvęs Pilsudskio adjutantas, rašyto ja Kossak-Ščucka, pagarsėjusi savo istoriniais romaniais, ku rių tarpe yra ir labai aštrūs ra šiniai apie 1918-20 metų bolše vikų invaziją. O dabar kalba ma net apie generolo Anderso apsilankymą Lenkijoje. Taip. Bet esmėje tie pavienių asme nybių grįžimai ar apsilankymai tėra vien propagandinis „lu xusas“, kurį lenkų komunis tai, rusų durtuvų prieglobsty, gali sau leisti...

Neužmirškime, jog Maskva buvo net keturius kartus pa skelbusi dalines amnestijas to kiems asmenims, kurie prieš u945 metus buvo veikę prieš komunistus, arba tikriau saka nt prieš komunistinę Rusiją. Tuo gi kaip tik ir remiasi gar saus rusų generolo Michailovo veikla...

Gi dėl „spaudos laisvės“ bei žmonių važinėjimo tai irgi tas pats. Juk šiandiena, nors ir ne tokiu mastu, tie patys reiški niai vyksta ir pačioje Rusijoje. Tačiau tie tariamai dar daliniai ir tikri išoriniai pakitimai ne kiek nepalietė, nepakeitė komu nistinio gyvenimo esmės, ten dencijos, planų, siekiimų. Dar blogiau galima pasakyti, jog tos

visos „lengvatos“ iš komunis tų pusės, yra toleruojamos tik tiek, kiek jos yra naudin gos komunistinės Rusijos politikai.

Jei kam tie nuolatiniai bėgimai iš tariamai jau „apylaisvės“

KOKS BUS AMERIKOS SATELITAS

Jau aiškėja, koki JAV nori paleisti aplink žemę satelitą. Iš tų duomenų, kurie pateko į spaudą, aiškėja, kad Amerika dirbtinį satelitą nori paleisti į 4 tūkstančių mylių augštį ir tas satelitas turės būti tūkstančio svarų svorio. Dėl satelito vyks ta prezidento pasitarimai su mokslininkais.

Matyt, šita žinodami, rusai savo mokslininko Berg burna pasakė, kad nereikia nedaver tinti Amerikos mokslo ir tech nikos atsekimų. Amerika tik paskutiniais laikais satelito ro kalams yra išleidusi per pus antro miliardo dolerių.

KAS PAGAMINO „SPUTNIKĄ“

„Pravda“ praneša, kad so vietinį dirbtinį žemės satelitą pagamino šitie mokslininkai: L. D. Landau, P. L. Kapica, V. I. Veksler, V. A. Folk, Ser gei Vavilov, P. Cerenkev, I. E. Tamm, I. M. Frank, A. L. Jof fe, L. I. Mandelštam, G. S. La ndsberg, A. N. Frumkin, I. V. Kurčanov, M. A. Leontovič, L. A. Artisomovič ir kitus.

Kaip iš pavardžių matome, absoliuti jų dauguma yra ne ru sai, be svetimtaučiai.

● Šautuvais ir granatomis „pa puoštas“ sovietinis laikraštis „Lit. ir Menas“.

DR. M. ALSEIKAITĖ-GIMBUTIENĖ

Reikia rūpintis etnografinėmis Lietuvos ribomis

Šiandien susirinkusiųjų tarpe yra tokių, kurie lenkų okupacijos metu į augštus beržus kelė trispalvę. Nepamiršta yra ta vieninga kovos dvasia, kuri tvirtiausiai ryšiais buvo surišusi Vilniaus krašto lietuvius. Toji jėga dar šiasdien juos teberiša.

Lenkų okupacijos metais išaugęs antagonizmas užgrūdino lietuvių vilnietį; jis pasidarė atsparus prieš slavus. Paskutiniaisiais laikais gal net ne tiek rūpesčio kelė slavėjimo problema, kiek vokiečių Majoje Lietuvoje. Slavų veržimasis be perstojo į lietuviškąsias žemes per tūkstančius tolimos praeities metų buvo sustabdymas. Tačiau šiasdien lietuvių santykis su slavų vėl tapo pirmaeilė problema.

Šios problemos akivaizdoje nukrypime į giliai praeitį ir pereikime per ją trumpas apžvalgos būdu

nuo ankstyviausių priešistorinių laikų ligi istorinių, paliesdami aisčių ir slavų ribas.

Baltų protėvynė yra apėmusi nemažą teritoriją: nuo Pamaro vakaruose (į vakarus nuo Vyslos) ligi centralinės Rusijos rytuose, nuo Dauguvos žemupio šiaurėje ligi Pripietės pelkių pietuose. Tas plotas užėmė daugiau nei 800,000 kv. km. Dėl šitų gan plačiai išsiplėtusių baltiškiųjų žemių tiek archeologų, tiek kalbininkų yra pilnai sutariama. Materialinės kultūros palikimas Rytprūsioje, Lietuvoje, Latvijoje bei Gudijoje rodo tolydų vystymąsi nuo akmens amžiaus pa baigos, per žvario ir per geležies amžių — nuo II-oje tūkstantmečio prieš Kr. pradžios iki maždaug 500 m. po Kr. Amžių bėgyje ribos šiek tiek kaita liojosi, bet pagrindiniai plotai ilgai laikėsi tie patys. Visoje toje teritorijoje randami baltiškieji vietovardžiai; jie randa mi netik Lietuvoje ir Latvijoje, bet ir Rytprūsioje bei į Vakarus nuo jų, o rytuose dabartinėje Gudijoje ir net vidurio Rusijoje. Kalbininkas Būga yra suradęs Gudijos teritorijoje net 121 baltiškosios kilmės vietovardį, o vokiečių kalbininkas Vasmeris tokių yra suradęs Maskvos, Tverės ir Kalugos gubernijose.

Slavų protėvynė buvo į pietus nuo baltų protėvynės.

Ji buvo paplitusi dabartinės rytinės Lenkijos, Volynijos bei Podolijos žemėse. Archeologinė medžiaga randama tose srityse liudija pastovų kultūros tęstinumą per kelis tūkstančius metų. Baltų ir slavų grupės viena nuo kitos buvo atskirtos beveik neperžengiamomis Pripietės ir Dniepro upėmis. Šiandien susirinkusiųjų tarpe yra tokių, kurie lenkų okupacijos metu į augštus beržus kelė trispalvę. Nepamiršta yra ta vieninga kovos dvasia, kuri tvirtiausiai ryšiais buvo surišusi Vilniaus krašto lietuvius. Toji jėga dar šiasdien juos teberiša.

Vis dėlto iš lietuvių tarpo atsirado gabių vyrų, kaip Aleksandravičius, Letukas ir kt., kurie sumetė, kad ir lietuviams reikia organizuotis, sudaryti kokią organizaciją. Bet kaip lietuvius surinkti? Jie sumanė, kad sekmadieniais reikia lankyti prie bažnyčių ir, išgirdus kvičiant lietuviškai, kviesti už eiti į svetainę, kurioje jie numatė susirinkimą. Pirmas susirinkimas buvo negausus, bet jam išsiaiškinta, kad reikia visiemis kalbinti daugiau lietuvių.

PASKAITA VILNIAUS DĖ NOS MINĖJIME TORONTE

peties pelkėmis, kurios aiškiai trukdė abejoms grupėms susitikti į konfliktą. Tokiame balanse dvi giminingosios indoeuropiečių grupės taikingai gyveno ilgus amžius priešistoriniais laikais.

Tačiau apie 500 m. po Kr. slaviai pradėjo judėti. Jie pradėjo sprautis Dniepru augstyn ir įvarė kyla į senųjų lietuvių genčių žemes dabartinės Gudijos teritorijoje. Augstynio Dniepro ir Berezinos baseinai palaipsniui pradėjo slavėti. Apie 8—9 amž. slaviai jau pasiekė sritis į vakarus nuo Minsko ir Gardiną. Istorinių laikų pradžioje,

11—12 amž., lietuvių etnografinės ribos galėjo eiti apytikriai šia linija:

Dysna — Vileika — į vakarus nuo Molodečno — į vakarus nuo Minsko — Naugardukas — Volkoviskas — Gardinas. Lietuva apsupė rusų pilys. 13—14 amž. slaviai kyliai bei salomis įsiveržė į pačią Lietuvos širdies teritoriją — į Vilniaus krašto žemes. Vietomis net persimetė per augstutinį Nemuną. Į šiaurės vakarus nuo Lydos yra randami seni slavieškieji vietovardžiai, liudijantieji slavų kolonistų atsikraustymą.

Apie 13 amž. etnografinės lietuvių ribos rytuose ėjo daug maž ta linija, kaip ėjo 1920 m. sutartimi su Rusija išvestos sienos. Apie Dysną, Svierius, Narutį susiduriama su rytinių slavų — krivičių kapinynais. Lietuvių gminių kapi tuomete išsiskyrė deginimo papročiu, slaviškieji — nedeginimo.

Slavų staigus brovimasis vis gilyn į tikriausias lietuviškąsias žemes toli gražu nereikėtų žemių galutinio susilaujimo. Dar iki mūsų laikų į rytus nuo slaviškųjų pilių grandinės, Minsko ir net Smolensko srityse sutinkama lietuviškųjų salų pėdsakai.

12 amž. į vakarus nuo Maskvos dar egzistavo galindų kiltis,

kuri rusų kronikose buvo vadinama „Goliad“ vardu. Greičiausiai tai yra buvusi lietuvių genčių atplaiša, kuri išliko gana ilgai nuo slavų ekspansijos pradžios.

Kai Lietuvos valstybė Algirdo ir Vytauto laikais smarkiai išplito toli į rytus, buvo atgautas ne tik visos seniau turėtosios žemės, bet ir dar daugiau. Tačiau jau buvo per vėlu. Slavėjimo procesas vystėsi nebesustabdomai. Etnografiškai rytinės teritorijos Lietuvai negrįžo. Kad būtų galima atskirti etnografiškai tikrąsias lietuvių ribas nuo sugudėjusių

sričių, buvo naudojamas „Lituanian Propria“ pavadinimas. Ankstyvuose žemėlapiuose, pvz. 1930 metais Niuremberge išleistame, „Lituanian Propria“ užrašyta ant Trankų ir Vilniaus palatinatų, kurie apėmė pietuose iki Nemuno augstų upyną.

Pagal 1956 metų administracinį padalinimą, Lietuva turėjo devynias vaivadijas (arba palatinatus),

iš jų trys buvo sudaryti iš lietuviškų žemių, o šeši iš gudiškų. Tačiau, kadangi lietuviškosios žemės buvo daug tirščiau gyvenamos, gyventojų tiek lietuviškose tiek gudiškose žemėse buvo maždaug po lygiai. Prof. K. Pakšto apskaičiavimu 16 amž. antroje pusėje lietuvių etnografiniai plotai apėmė apie 114,000 kv. km. Rytinę Lietuvą, ypač Vilnių ir Gardiną, labai susilpnino Maskvos kariuomenės antplūdis 17 amž. Daug gyventojų buvo išžudyta, o iš atimtų iš Lietuvos Smolensko ir Starodubo provincijų gyventojai bėgo Lietuvon ir stiprino gudišką mažumą. Ilgus karus atlydėjęs maras 18 amž. pradžioje numarino apie trečdali lietuvių. Ne sėkmės sekė viena kitą kol pagaliau 18 amž. pabaigoje Lietuva ir Lenkija tapo pasidalinta tarp Rusijos, Prūsijos ir Austrijos. Didžioji Lietuvos dalis tapo carinės Rusijos okupuota.

Ankstyvosios istorijos bėgyje rytinės Lietuvos sritys buvo amžinai grasinamos rytinių slavų genčių. Bet ilgainiui istorijos lapai taip susiklostė, kad Vilniaus kraštas ir pats Vilnius didžiausios grėsmės susilaukė iš pietinių slavų — iš lenkų pusės.

Lenkų pretenzijoms paremti gilesnėje praeityje nėra jokių faktų.

Prieistoriniais laikais bei istorinių laikų pradžioje visoje Suvalkijoje ir rytiniuose Rytprūsiose pietuose iki Baltvydžių girios gyveno lietuviams labai artima gentis jotvingiai arba sudūviai. Apie 10 amž. lenkų žemės rytuose baigėsi netoli Varšuvos. Boleslovo Narsiojo laikais lenkai pasiekė Būgą ir tik dar vėliau buvo pasistūmę ta iki Bebro ir Narevo. Ši siena buvo toli nuo tikrųjų lietuviškųjų žemių. Su lenkais daugiausiai santykių yra turėjusios ir kariavusios pietinės prūsų kiltys. Žymiai vėliau,

16 amž., Liublino unijos siena tarp Lietuvos ir Lenkijos ėjo linija: Augustavas, Deilstovas, Knysčinas, Sura

žius, Narevas, Nemirovas, Bugas.

Nuo unijos su Lenkija ir ypač per kelis vėlyvesnius šimtmečius, šalia rytinių lietuvių žemių gūdėjimo prasidėjo lenkėjimas. Pastarasis ypač ėjo pačioje valstybėje, iš vidaus, per dvarus ir bažnyčias. Bajorija, tautiniu atžvilgiu mažne žuvo Lietuvai, nes nebe kalbėjo lietuviškai. Lenkėjimo procesas, nors ir apstabytas, dar tebesitęsė nepriklausomos Lietuvos laikais netik aplink Vilnių ir į šiaurę nuo Vilniaus iki Ukmergės apskritys, bet pačiame Lietuvos viduryje, kaip kad Kėdainių ir Panevėžio apskrityse. Lietuvos meistuose, ne kalbant apie Vilnių, bet tokiuose kaip Kaunas, Panevėžys, Kėdainiai ir kt., lenkiškasis elementas turėjo nemažą jėgą, nors iš tikrųjų visi tie lenkai buvo tik sulenkėję lietuviai.

Lietuviškųjų žemių praradimo istorija yra liūdna ir grėsminga.

Dabartinė gudų ir lenkų laikysena yra irgi labai nedraugiška. Ir vieni ir kiti nori sau žemių Lietuvos sąskaiton, ir vieni ir kiti mielai sau pasumtų po pusę Lietuvos. Kaip sunki padėtis bebūtų, visvien reikia atsiminti, kad istorijos ratai bėga dažnai ir nenumatytais kryptimis. Juos reikia stengtis patiemis sukli mums rūpima kryptimi.

Mes turime visas teises į rytines žemes, į tas, kuriose mūsų protėviai tūkstančius metų gyveno.

Kiekvienas mūsų privalome žinoti, kokiais argumentais mes grindžiame savo reikalavimus. Tikėjime vidines lietuvių jėgas, kurios tinkamai pasireikš lemiamu momentu. Tiekime stiprias atgaunčias kartas mūsų tėvynėje. Čia, tremtyje, esantieji pasistenkime būti arčiau jų ir nepraraskime savo meilės Vilniui ir jį supančioms žemėms, kuri buvo jaugusi į mūsų kraują. Istirijos šviesioje Lietuva be Vilniaus srities su visu Neris baseinu bei žemėmis, iki Nemuno ištakų — ne Lietuva.

SLA RINKIMAI USA IR KANADOJE

Š. m. spalio — lapkričio mėn. nominuojami kandidatai į SLA valdomuosius organus, o sausio — vasario — kovo mėn. nominuoti kandidatai, gavę pakankamai balsų, renkami į Susivienijimo Pildomąją Tarybą.

Pernai pasimirus garbingam SLA prezidentui K. Kalinaus, kuris tikrai labai gerai pažinojo organizacijos reikalus ir buvo pradžės rimtai tvarkyti SLA reikalus, Pildomoji Taryba padarė rimtą visuomeninę klaidą.

Nuo čia ir prasideda SLA broliškoje organizacijoje politizavimas, kurio čia tikrai neturėtų būti. SLA nariais gali būti visi ir turime rinkti ne socialistus, sandariečius ar tautininkus, bet turime rinkti tokius asmenis, kurie esamomis sąlygomis galėtų geriausiai pasidaryti SLA reikalus.

Š. m. spalio — lapkričio mėn. nominuojami kandidatai į SLA valdomuosius organus, o sausio — vasario — kovo mėn. nominuoti kandidatai, gavę pakankamai balsų, renkami į Susivienijimo Pildomąją Tarybą.

Prisimenant klubo pradžią, senieji klubiečiai juokaudavo: neturėjome jokio baro, susikalome iš dežių kazliukus, užsi versdavome bačkute alaus, įsukdavome krana ir leisdavome iš asočių. Tokiose sąlygose alaus prisiliedavo ant grindų ir tekavo net pasiraityti kelnes... Kaip ilgai pirmieji klubiečiai sportavo, nežinau, bet kai aš 1912 metais atvykau iš JAV į Montrealį, klubas jau turėjo patalpas St. Catherine 1044 East, ties Delormier, ir jau buvo gerai prisigyvenęs.

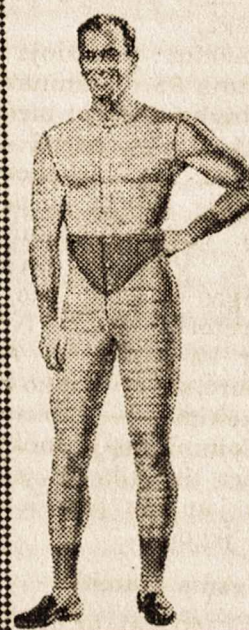
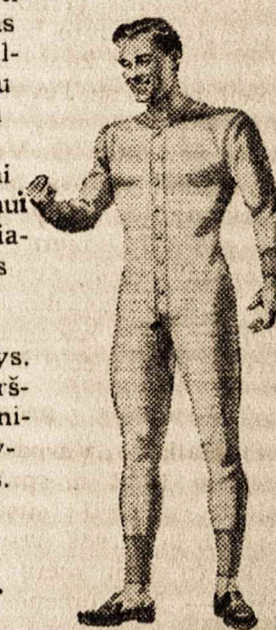
Pirmą kartą į klubą mane nusivedė J. Jotkus. Dvi svetainės buvo antrame aukšte. Svarios. Baras įrengtas su visais patogumais. Sienoje sukabinti laikraščiai. Mitingo dar nebuvo. Pirmiausia aš paėmiau peržiūrėti laikraščius. Tai buvo Vie nybė, Kova, Ruskoje Slovo, Jaunakas Zinas ir kažkoks lenkiškas. Kitoje svetainėje žmonės šnekučiavosi prie alaus.

Atėjus mitingo laikui, pirmas ninkas Kazimieras Maiga liepė barą uždaryti ir visus pakviesti į susirinkimą. Susirinkimo raštininkas perskaitė praeito susirinkimo protokolą, paskui sv

Penmans

'27' vilnoniai APATINIAI BALTINIAI

Tai žieminiai baltiniai, kurių niekas nepralenks jų šilumumui, patvarumui ir nepaprastai juos vertė.

Pasiūti specialiai patogiam nešiojimui iš vilnonės medžiagos, duodančios pilną šilumą.

Tai vertingas Penmans išdirbiny. Galima gauti marškinių, kelnų ir uni-jos kostiumų vyrams ir berniukams.

GARSUS
Nuo 1868 metų.
27-FO-6

gas, kurios tinkamai pasireikš lemiamu momentu. Tiekime stiprias atgaunčias kartas mūsų tėvynėje. Čia, tremtyje, esantieji pasistenkime būti arčiau jų ir nepraraskime savo meilės Vilniui ir jį supančioms žemėms, kuri buvo jaugusi į mūsų kraują. Istirijos šviesioje Lietuva be Vilniaus srities su visu Neris baseinu bei žemėmis, iki Nemuno ištakų — ne Lietuva.

žanga, vajams ileista daug pinigų, o visas sujudimas prasi-dėjo tik artinantis rinkimams, norint parodyti savo veiklumą bei attingumą.

Turint galvoje tai, kas pasakyta, SLA reikia duoti visų pakraipų žmones. Negalima iškar-ti išrinkti visus naujus žmo-nes, nes yra pradėtų darbų, kuriuos reikia užbaigti. Kan-didatais reikia numatyti tokius žmones, kad reikalui esant jie galėtų užimti bet kurią vietą ir nebūtų surišti asmeniniais dar-bais arba tarnybomis. Be to, reikia stengtis, kad kandidatai būtų iš įvairių vietų.

Todėl pasirodžius tiems dviem sąrašams su kandidatais, mes siūlome trečią sąrašą, kuris nieko nesukriaudžia, bet i-kurį įeina visų grupių asmenys. Jie yra žinomi mūsų visuome-nei iš savo darbų. Nenorime nieko užgauti, nieko peikti, bet siekiame didesnės vieny-bės, broliškumo mūsų SLA lie-tuviškoje organizacijoje. To-dėl siūlome naują SLA Fildo-mojon Tarybon šiuos asmenis:

Prezidentas — P. Dargis, Penn.
Vice-prez. — A. Devenienė, Conn.
Sekretorius — Dr. M. J. Vini-kas, N. Y.
Iždininkas — A. J. Čiapiškas, Mass.
Iždo globėjas — J. Valaitis, Nukelta į 6-tą psl.

Kaip kūrėsi Kanadoje lietuviai

RAŠO ILGAMETIS KLUBO VALDYBOS NARYS
IGNAS SKIKAS

Sunki buvo lietuviams įsikū-rimo Montrealyje pradžia, nes tais laikais, prieš 50 metų, Montrealy lietuvių buvo labai maža ir tie patys išsimetė po šį didelį miestą, tiesa, prieš 50 me-tų ne tokį didelį, koks jis per 50 metų išaugo ir koks yra da-bar. Prieš 50 metų lietuviai jokių organizacijų neturėjo, ne-turėjo nei savo bažnyčios. Ku-nigai, kaip kun. Šlomas, kun. Kučas, atvažiuodavo laikinai iš Amerikos, bet jie čia neapsi-gyveno.

Vis dėlto iš lietuvių tarpo at-sirado gabių vyrų, kaip Alek-sandravičius, Letukas ir kt., kurie sumetė, kad ir lietuviams reikia organizuotis, sudaryti kokią organizaciją. Bet kaip lietuvius surinkti? Jie sumanė, kad sekmadieniais reikia lankyti prie bažnyčių ir, išgirdus kvičiant lietuviškai, kviesti už eiti į svetainę, kurioje jie numatė susirinkimą. Pirmas susirinkimas buvo negausus, bet jam išsiaiškinta, kad reikia visiemis kalbinti daugiau lietuvių.

vių. Sekantis susirinkimas jau buvo gausesnis. Jame bene Aleksandravičius užvedė kalbą, kad mums reikia sudaryti savišalpinę organizaciją, nes išvykę iš Lietuvos viską ten paliko me ir čia nieko neturime, todėl turime vieni kitiems padėti. Taip buvo sutvarta šv. Kazi-miero pašalpinė draugija.

Tačiau to, pasirodė, negana, nes ta draugija yra savaiminga ir ne visi lietuviai prie jos gali priklausyti. Todėl buvo suma-nyta tverti klubas. Letukas ir Aleksandravičius apsiėmė tuo rūpintis. Jie susirado advokatą, kuriam pasakė, kad lietuviai nori turėti narių klubą, kuris turėtų teisę turėti visokių rimų. Advokatas sutiko rūpin-tis, nes tokį klubą, jis sakė, lie-tuviai gali turėti, tikrai reikia ne mažiau narių kaip 50. Tokį skaičių pilnateisiųjų narių su-rinkti tada buvo labai sunku. Tada advokatas patarė susiras-ti kitą advokatą, kurie tačiau mo-kėtų kalbėti lietuviškai ir jais papildyti narių skaičių. Advo-

katas pasiūlė klubui vardą duo-ti independent — neprisigulmin-gas, kad jo nariai sgalėtų būti visokio įsitikinimo ir visokių ti-kybų žmonės. Šis pasiūlymas buvo priimtas. Iniciatoriai kitą sekmadienį šv. Kazimiero dr-jos susirinkime reikalą paaiš-kinio ir dauguma narių su tuo sutiko, nors ir ne visi. Taip buvo pradėtas tverti klubas.

Klubui kurti reikėjo lėšų, ir buvo paskirta, kad nariai inėš-tų nustatytus įnašus. Bet mū-sų žmonės buvo naujakuriai ir pinigų labai mažai turėjo, to-dėl ir reikalingą narių skaičių surinkti buvo sunku. Todėl ini-ciatoriai vaikščiojo pas pažis-tamus kitataučius, kurie buvo žinoma kad kalba lietuviškai ir juos kvietė dėtis į klubą. Su-rinkę reikalingą skaičių narių ir pinigų, organizatoriai apmo-kėjo advokatui, gavo čarterį ir leidimą alui turėti, ir išsinuo-mojo svetainę Delormier 106. Įsikūrę, iškėlė klubo krikšty-nas ir klubui davė vardą: Lie-tuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto Neprisigulmingas Klu-bas.

Ilgai netrukus buvo surašy-ta Klubo ir Pašalpinės konsti-tucija, kuri buvo užpatentuo-ta Quobeco provincijos valdžio

je. Taip prasidėjo Klubu gyva-vimas. Prisimenant klubo pradžią, senieji klubiečiai juokaudavo: neturėjome jokio baro, susika-lome iš dežių kazliukus, užsi versdavome bačkute alaus, įsukdavome krana ir leisdavome iš asočių. Tokiose sąlygose alaus prisiliedavo ant grindų ir tekavo net pasiraityti kelnes... Kaip ilgai pirmieji klubiečiai sportavo, nežinau, bet kai aš 1912 metais atvykau iš JAV į Montrealį, klubas jau turėjo patalpas St. Catherine 1044 East, ties Delormier, ir jau buvo gerai prisigyvenęs.

Pirmą kartą į klubą mane nu-sivedė J. Jotkus. Dvi svetainės buvo antrame aukšte. Svarios. Baras įrengtas su visais patogumais. Sienoje sukabinti laik-raščiai. Mitingo dar nebuvo. Pirmiausia aš paėmiau peržiūrėti laikraščius. Tai buvo Vie-nybė, Kova, Ruskoje Slovo, Jaunakas Zinas ir kažkoks lenkiškas. Kitoje svetainėje žmo-nės šnekučiavosi prie alaus.

Atėjus mitingo laikui, pirmi-ninkas Kazimieras Maiga liepė barą uždaryti ir visus pakviesti į susirinkimą. Susirinkimo raš-tininkas perskaitė praeito susirinkimo protokolą, paskui sv

klubo konstituciją ant stalo, išėjo.

Nors čia klubo kaltės nebu-vo, bet dalis narių buvo nepa-tenkinta, kad neduota paskola, tai sekančiame susirinkime bu-vo paaukota 300 dolerių.

Ne visada ir ne viskas klube buvo gerai. Taip mūsų pirmi-ninkas K. Maiga išgyvenęs pradėjo klubui nesirūpinti, o kai ateina rinkimai, barmonui liepia visiems duoti alaus be užmokesčio, pats vaikščioja po salę ir ragina: „Gerkite, vy-rai, ir žinokite, už ką balsuo-ti“... Kai reikia balsuoti, jis šaukia: „Kas už mane, kelkite rankas“. Ir taip jis vėl lieka pir-mininku ir vėl nieko neveikia. Kas daryti? Keli vyrai susita-rė ir nuėjome pas advokatą. Advokatas pagal konstituciją išaiškino, kad valdybos rinki-mai turi būti slapti. Viešu bal-savimu išrinktoji valdyba yra neteisėta. Advokatas viską su-rašė, kaip turi būti daromi rin-kimai, o susirinkime tą raštą perskaitė Keblinkas. Nauji rinkimai jau padaryti tvarkin-gai ir pirmininku išrinktas Keblinkas, buvęs JAV ir pra-silavinęs žmogus. Klube tuo-jau prasidėjo kitokis veikimas. Bus daugiau.

„Varpo“ penkerių metų jubilejus

Kertinis penkmečio akmuo

Š. m. lapkričio 9 d. jubilėji diečių publikai, supažindindama nau koncertu Eaton'o auditorijoje Toronto lietuvių choras „Varpas“ atžymi savo penkerių metų veiklos sukaktį. Koncerto programoje pakviesta dalyvauti visa eilė solistų: J. Krištolaitytė (sopranas), A. Stempužienė (mezo sopranas), V. Verikaitis (bosas - baritonas) ir H. Rožaitis (tenoras). Pirmą kartą Toronto bus išpildyta St. Šimkaus kantata — „Atsisveikinimas su Tėvyne“. Operinės muzikos mėgėjams bus ištiesai patiekta G. Verdi operos „Aida“ antrasis paveikslas — šventyklos scena. Taigi, savo penkerių metų jubilėjų „Varpas“ žada atšvesti naujais laimėjimais dainos meno frontuose. Šis koncertas ir bus kertinis penkmečio akmuo.

Žvilgsnis į praeitį

Oficialiai „Varpas“ buvo įsteigtas 1952 m. spalio 22 d. dainos mėgėjų susirinkime. Pirmas jo viešas pasirodymas įvyko tų pačių metų lapkričio mėn. — kariuomenės šventės minėjime, kada vyrų choras pataikavo keturias dainas. Tačiau pirmąjį pilnai savarankišką koncertą „Varpas“ Toronto lietuvių visuomenei pateikė 1953 m. gegužės 9 d. Tada jam krikšto tėvai — Ontario Parlamento narys p. Yaremko, p. Matulionis, p. Strazdas, p. Radzevičiūtė ir p. Monkuvienis — davė dabartinį jo vardą „Varpas“, kurio pagrindu buvo parinkta Amerikos lietuvių J. Vanagaičio prasminga daina: „Vai skambink per amžių vaikams Lietuvos — tas laisvės nevertas, kas negina jos“...

Penkerių metų veiklos laiko tarpyje „Varpas“ yra pasirodęs scenoje 72 kartus. Koncertai buvo duoti ne vien tikai Toronto, bet taip pat Čikagoje (2 kartus), Clevelande, Detroite, Windsor, Montrealyje, Hamiltone (4 kartus), Tillsonburge, St. Catharines ir Niagara Falls. Čikaga trečią kartą buvo aplankyta Kanados ir Amerikos lietuvių dainų šventės metu. Išidėmėtina, kad daugelį kartų „Varpas“ savo koncertus yra davęs grynai kana-

diečių publikai, supažindindama mas ją su lietuviška daina. Savo repertuare „Varpas“ šiandien turi 110 dainų — jų tarpe 57 lietuvių kompozitorių kūrinius, 23 ištraukas iš 15 skirtingų operų, 16 bažnytinės muzikos dalykų, 14 dainų vyrų chorui. Tai yra didelis turas, kurį galima buvo susikrauti tik nuoširdaus darbo ir pasištventimo dėka.

Choro veiklos pradžioje į „Varpą“ įstojo 65 dainininkai. Pirmąją valdybą sudarė: pirmninkas — J. Račys, nariai — P. Gulbinskas, D. Kaškelienė ir A. Venskūtė. Dabar, po penkerių metų, chorui priklauso 64 asmenys. Valdybos pirmninko pareigas eina tas pats J. Račys, sekretorius yra V. Apeavičiūtė ir kasininku — Al. Kuolas. Choro sudėty įvyko nemažų pasikeitimų — iš pirmu tinių 65 dainininkų šiandien „Varpe“ tėra likę tik 33 asmenys. Kitus jau yra pavadavusios naujos jėgos.

Žvilgsnis į ateitį

„Varpui“ nuo pat jo įsikūrimo pradžios vadovauja muzikas Stasys Gailevičius. Faktiškai „Varpo“ įsikūrimas yra susijęs su St. Gailevičiaus atsiėlimu į Torontą. Ligi to laiko Toronto lietuivams trūko didesnį patyrimą turinčių muzikų. Chorų, tiesa, buvo ir prieš tai, bet jie savo dienas pradėjo ir baigė veitinio pobūdžio parapijiniuose remuose, kai tuo tarpu „Varpas“ šian dien laikomas geriausiu lietuvių choru visoje Kanadoje.

Paklaustas apie „Varpo“ ateities planus, muz. St. Gailevičius kukliai pareiškia: „Norėčiau, kad visas išsilaikytų kaip galima ilgiau, nes gaila būtų palaidoti didelį darbą. Esu pajėgus ir dar netruksta noro dirbti, bet, kad galėtumėme išsilaikyti, reikia daugiau jėgų naujų dainininkų pavidale, nes juk dabartiniai šios sunkios naštos negalės nešti visą amžių... O našta, iš tikrųjų, nėra lengva — penkerių metų laikotarpyje „Varpas“ turėjo per 550 repetičių. Be pigu profesionalinio pobūdžio chorams ir ansambliams, kada

jų dalyviai duonos kąsnį užsidirba koncertais. Varpietės su varpiečiais „Varpui“ aukoja savo brangaus laisvalaikio vandenį, kurios šiaip jau turėtų priklaustyti jų poilsui. Kartais atvirai tenka nusistebėti — iš kur jie suranda energijos ir jėgų? Atsakymo, tur būt reikėtų jiešioti J. Vanagaičio jau anksčiau šiame rašinyje minėtuose dainos žodžiuose, kuriais pradedami visi torontiško „Varpo“ koncertai: „Vai skambink per amžius vaikams Lietuvos — tas laisvės nevertas, kas negina jos“... Atskambino „Varpas“ pirmąjį penkmetį ir, drašiai galime tikėti, savo skambėjimu atvers jis duris ir į dešimtmetį. Vyt. Kastytis.

● Spalio 20 d. New Yorke „Atcities“ žurnalo koncerte dainavo op. sol. V. Baltrušaitis.

● Dusetose, Zarasų ap., pradėtas statyti 400 vietų kino teatras. Per vasarą dusetiškiečiai matė 20 spektaklių ir koncertų.

ginčijo, kad ponai tikrąją ciesoriaus gromatą nusiėpė, o pa skelbė kitą, kad ilgiau galėtų žmones baudžiovoti laikyti. Bet netrukus ciesorius apie tai sužinosias, ponus nubausias, o žmonėms atiduosis žemę, kurią jie lig šiol dirba. Veltui Ake laitis ir Steponas įtikinėjo, kad jokios kitos ciesoriaus gromatos nėra. Seniai su nepasitikėjimu kraipė galvas.

Akelaitis net užkaito nuo tų ginčų ir vis karščiau ėmė kalbėti apie ciesorių:

— Didžiausias mūsų visų priešas tai Rusijos imperatorius, ciesorius. Rusijos imperatoriai, susitarę su Prūsija ir Austrija, išdraskė lenkų-lietuvių karalystę, atėmė mums laisvę, persekioja mūsų tikėjimą ir kalbą. Bet ilgiau taip nepasitiks. Reikia sukilti. Lenkai jau ruošiasi. Sukilsime ir mes. Prancūzija ir Anglija ateis mums į pagalbą. Vėl būsimė laisvi lenkų-lietuvių valstybėje!

Bet seniai vėl nepasitikėdami kraipo galvas. Daubaras, traukdamas iš kišenius pypkę ir tabaką, prieštariauja pone liui:

— Kažin, ponas, kokia ten būtų laisvė... Mūsų tėvai dar atsiminė ir mums pasakodavo, kad ir toj laisvoj ponų karalystėje baudžiavą ėjo, ir ponai juos rykštėmis plakė.

Steponas Balsys, kai per kalėdas buvo parvažiavęs iš Peterburgo jaunasis ponas Viktoras Survila, prisiklausė kitokių kalbų. Rusijos imperatorius, tiesa, yra Lietuvos ir Lenkijos budelis. Bet dar blogiau tai, kad ciesorius ir jo vyriausybė palaiko baudžiavą, spaudžia žmones, skandina juos skurdė ir tamsoje. Versti šalin tokią valdžią! Tegul sukyla milijonai baudžiauninkų! Susvyruos ir grius ciesoriaus sostas. Žemė valščionims! Jokio išpirkimo, jokio prievolių dvarams!

Taigi ir dabar Steponas Balsys ir kamiečiai kalbą kreipia vis daugiau prieš dvarininkus, o Akelaitis prieš vyriausybę. Valstiečiai labai norėtų išgirsti iš jo aiškų atsakymą — ar eiti jiems lažą į dvarą, ar nebeiti.

— Tai kaip ponas galvojate, — klausė Daubaras, — ar neišmes mūsų Skrodskis iš sodybų, jei neišmes rytoj arti?

Akelaitis ką nors griežtai atsakyti bijosi. Ką jis pagaliau žino! O Steponas kerta kaip kirviu:

— Neišmes! Neturi teisės. Kas kiek lauko valdė mani festo paskelbimo dieną, tai tiek ir gaus. Skrodskis pats nesi laiko inventorius nuostatų, tai ir jūs galite nesilaikyti. Tegul kelia byla, ir tegu sprendžia teismas.

— Teismas! Daubaras tik nusispjovė. Lig šiol teismas taip teisavo, kaip ponas norėdavo. Gal jis dabar bus kitoki teismai? Bet niekas nieko apie tai nežino.

Steponas vėl juos drąsina. Tos kalbos ir jį ima kartinti. Ir jame prabyla bedalio skriauda. Tai kas, kad ponas dabar juo neskrudžia, neplaka. Vis dėlto jis — tik dvaro liokajus. Ar jis turi kuo pasidžiaugti, kuo nusiraminti? Nieko! Ar jis ne didesnis beturtis kaip štai brolis Jokūbas?

CORTINA Development

SKELBIA NAUJO PROJEKTO ATIDARYMĄ

PRIEŠAIS NAUJĄ BUNGALOW STATYBOS PROJEKTĄ.

CHATEAUGUAY!

NETOLIMOS ATEITIES
MODERNISKAS MIESTAS.

PRIE DIDŽIOJO ST. LAURENT LAIVŲ KELIO IR SUNKIOSIOS PRAMONĖS

Geriausias investavimas!

SKLYPAI VAISMEDŽIŲ SODE.

Kaina tik \$ 329.

Įmokėti \$50.

PIRKĖJUI PAGEIDAUJANT, KIEKVIENU METU DAROMI NUOSAVYBĖS DOKUMENTAI PAS NOTARĄ.

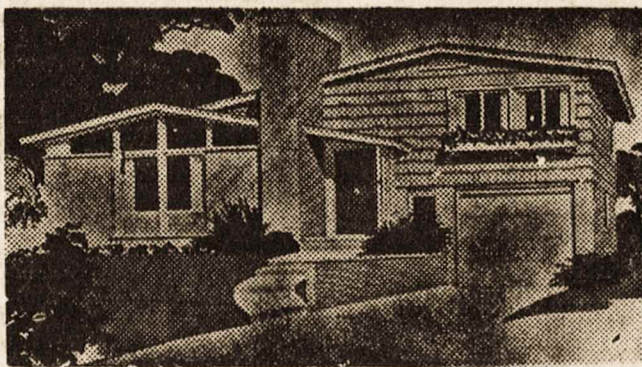
LIKUTIS IŠSIMOKĖJIMUI PER 1—4 METUS, Be nuošimčių ir taksų!

GEROMIS MŪSŲ SĄLYGOMIS JAU YRA PASINAUDOJĘ DAUGELIS LIETUVIŲ

Skambinkite šiandien HU 9-3691

MŪSŲ ATSTOVAS JUS PAIMS IŠ NAMŲ, PARODYS SKLYPUS

IR PARVEŠ NAMO BE ĮSIPAREIGOJIMO PIRKTI.

CORTINA REALTIES INC.

BETTER BUSINESS BUREAU NARYS.

Atstovas P. Juodkojis

DARBO VALANOS KASDIEN NUO 9 IKI 6.30

69 Central St., LASALLE, Que.

PRIE MERCIER TILTO.

DIDELĖ AIKŠTĖ MAŠINOMS NEMOKAMAI.

V. MYKOLAITIS-PUTINAS ROMANAS SUKILĖLIAI

KOVŲ DĖL ŽEMĖS IR LAISVĖS 1861—1864 METAIS
VAIZDAI

2.

Paskelbus caro manifestą apie baudžiovos panaikinimą, Lietuvos dvarų baudžiauninkai tuojau nusistatė nei tik baudžiovos, nors manifesto aiškinimas buvo toks, kad dar dvejus metus baudžiava tęsis ir ponai turės senas teises. Pažangesni dvarininkai sutiko su valstiečių nusistatymu, bet atsirado užsispyrėlių, kurie, remdamiesi caro manifestu, bandė valstiečius priversti tęsti baudžiavines prievoles. Toks buvo ir Bagynų dvaro ponas Skrodskis, kuris ne tikai pareikalavo valstiečius tęsti baudžiavą, bet ir sumanė iš jų atimti geresnės žemės. Išsiaiškinęs su juriskonsultu Jurkevičium manifestą, Skrodskis sužinojo, kad baudžiauninkai dar dvejus metus turi jo klausyti, su tuo juriskonsultu nuvyko į Šilėnų kaimą, kurio valstiečiai atsakė tęsti baudžiavą. Už tą atsakymą Skrodskis buvo labai supykęs ir pasiūžęs ne tikai priversti valstiečius tęsti baudžiavą, bet ir stipriai juos nubauti už atsakymą jo įsakymu vykdyti. Toliau seka tekstas.

Sekmadienį jau po pietų Balsiai laukė grįžtančių svečių — dėdės Stepono ir pono Akelaičio. Visas kaimas žinojo apie tuos svečius, tad daug kas, o ypač vaikai, nekantriai žvilgėjo į gatvę, bene pamatys jau pažįstamą geltoną bričkelę. Ne vienas iš vyresniųjų kaimynų buvo kviesti ta proga ateiti pasikalbėti ir pasisvečiuoti. Buvo ir tokių, kurie ir nekviešti ketino užsukti pas Jokūbus lyg su koku reikalu, o iš tiesų pamatyti to pono Akelaičio ir pasiklausyti jo kalbų. Visiems jau buvo žinoma, kad tas ponas kilęs iš kaimo, ne nupuikęs, gražiai kalba lietuviškai, o labai mokytas.

Be to, ir Steponas Balsys, nors ir be kokių augstų mokslų, nors ir ne ponas, tik dvaro tarnautojas — liokajus, buvo visiems žinomas kaip žmogus šviesus, išmintingas ir daug kur su savo ponais buvęs. O ponai Survilai — tai ne Čapskiai ir ne Skrodskiai, bet žmoniški ponai. Niekas negundė, kad jų dvare būtų kas nuplaktas.

Tuo tarpu sulėjo ant kelio šunės, ir netrukus į kiemą įdardėjo geltona bričkelė. Petras paėmė arklių, o Steponas Balsys ir ponas Akelaitis išlipę sveikinosi su vyrais.

Kamiečiams įsidrąsinus, prasidėjo kalbos apie tai, kas visiems labiausiai rūpėjo: apie ciesoriaus manifestą, apie pažadėtą žemę ir laisvę, apie Skrodskio reikalavimą dirbti daugiau negu lig tol ir apie jų, šilėniečių pasiryžimą nebeklausyti pono. Daubaras, Jankauskas ir kiti senesnieji atkakliai

BALERINA JŪRA VALYTĖ

Prieš kurį laiką Melbourne lietuvių scenoje pirmą kartą pasirodė jaunutė lietuvaite balerina Jūra Valytė. Jūra nuo vienuoliktų savo amžiaus metų baletu meno mokosi pas buvusį Maskvos Didžiojo teatro balerininką Romanovą.

Apie jaunąją lietuvaite kritikai atsiliepia labai palankiai. Jūra Valytė tiksi būsimi priimta į garsųjį Borovanskio baletą teatro.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

J. Narūnė. GINTARĖLĖ.

Legenda. Iliustravo Vladas Stančikaitė. Išleista Medelline, Venezueloje. Kaina 95 centai.

Šis leidinys yra taikomas vaikams. Leidinys didelio formato, iliustruotas daugiaspalvėmis didelio formato iliustracijomis, kurios puošia kiekvieną leidinio puslapį. Tikrai puošnus leidinys, graži dovana vaikams. Leidinys galima gauti — rem. Neprikl. Lietuvos redakcijoje.

Jaunasis ponaitis, Viktoras — apie tą Steponas nieko blogo pasakyti negalėtų. Jis retai iš Peterburgo tepasirodo. Bet kai jau parvažiuoja, tai Steponui yra ko pasiklausyti — ir prieš ciesorių, ir prieš ponus. Ir dabar, drąsindamas šilėnų valstiečius priešintis Skrodskui, jis, gal ne visai nusimandamas, kartoją Viktoro kalbų nuotrupas:

— Vyrai, nebijokit, jūs ne vieni! Visos Lietuvos ir Lenkijos žmonės bruzda prieš ponus. Ką Lietuvos! Visos Rusijos valščionys nebenori klausyti dvarininkų, ruošiasi su kilti prieš ciesorių. Milijonai sukils! Pareikalaus žemės ir valsties. Yra daug mokyty vyrų, pačiam Peerburge yra, kat rie supranta, kad ciesorius ir ponai eina išvien, — katrie žino, ko valščionys trokšta. Jų balso žmonės paklausys ir sukils. Tikrai sukils!

Kamiečiai žiūri į poną Akelaitį. Poneelis patvirtina: — Taip, tikrai. Bus sukilimas. Lenkijoje ir Lietuvoje su kiltis ne tik valščionys, bet ir ponai. Eis visi išvien. Lies kraują už tėvynės laisvę.

— Ar ir Skrodskis eis? — neiškentė Balsių Petras.

Pasiskubino atsakyti Steponas:

— Skrodskis neis. Jis ciesoriaus bijosi. Eis tokie, kaip Viktoras Survila, kaip Vivulskis, Dalevskis, Jablonauskas ir daug kitų. Šitie stoja už tai, kad valstiečiams būtų duota žemė ir valnastis.

Iš visų tų kalbų kamiečiai suvokia tik vieną — kad atėjo visuotinio subruzdimo laikai. Ir juose stiprėja pasiryžimas Skrodskio neklausyti ir lažo daugiau nebeiti. Visi tik kas bebūtų, su baudžiava baigta, ir prievaizdai, vaitai ir tiju nai su rykštėmis daugiau nebeplaks.

Staiga gatvėje vėl sulijo šunės, pasigirdo dundėjimas, ir raitas žmogus įjojo į kiemą. Steponas nustebeš pamatė, kad tai buvo jų dvaro vežėjas Jurgis:

— Kaip tu čia, Jurgi, atsiradi? — klausė atjojusį.

Jurgis, pasivedęs nuošaliau Steponą ir Akelaitį, kalbėjo:

— Ponas mane siuntė, bene sutiksiu jus kur grįžtančiu. Pas poną Survilą atsisabstė kažkoks žandaras ir klausinėjo apie poną Akelavičių. Ponas Survila sako, tegu dabar ponas Akelavičius ima mano arklių ir pasuka kur nors į šalį. Geriau, kad žandaras jo nematytų.

Steponas tuoj suprato, kas čia per reikalas, ir nusprendė taip: tegu ponas Akelavičius sėda ant arklio ir joja į Paberžę pas kunigą Mackevičių. Tas žinos, kur jį pasiėpti. O juo du su Jurgiu grįžta į dvarą. Jei žandaras klaus, pasakys, kad Akelavičius nuvyko į Panevėžį.

Netrukus iš Balsių kiemo išjojo raitelis, ir įkandin į priešingą pusę pasuko geltonoji bričkelė. Kaimynai dar lūkuria vieno kieme nesiskirstydami. Kiekvienas jautė, kad čia lyg koks pavojus šmėkstelėjo pro šalį, bet niekas nieko tikro nežinojo. (d. b.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

DAILININKAI ANASTAZIJA IR ANTANAS TAMOŠAIČIAI

savo ūkyje-farmoje ties Kings ton, Ont. (adresas: 85 R. R. 1, Kingston, Ont.) įsigijo didelius namus ir išplėtė savo studijas. Didžiulė ir turtinga re-tais meno leidimais biblioteka užima visą didelį kambarį. P. Tamošaitienės staklės užima kitą kambarį. Tai tikra meno karalija. Nenuostabu, kad pp. Tamošaičius nuolat lanko daugybė, ypač meno, žmonių.

Bet pp. Tamošaičių studijas lanko net... tolimosios Australijos lietuviai. Štai p. Tamošaitienė išaukė Marijampolės apylinkės tautinius drabužius Australijos lietuviams ir juos siunčia į Australiją.

Gauname žinių, kad p. Tamošaitienės išaukė Vilniaus krasto tautinius rūbas pasirodžiusi p. G. W. Kaneb Romoje pasaulinio moterų kongreso metu sužavėjusi kongreso dalyves, kurios labai susidomėjo jos.

Padėkos šventės savaitę pasinaudodama p. A. Devenienė su vaikais buvo atvykusi pas pp. Tamošaičius ir gi domėdama si p. Tamošaičių studijų veiklą ir užprašė jiems išaukėti tautinius drabužius. Taip au-ga pp. Tamošaičių meno studija, apimanti tautinių audinių, kilimų, tapybos ir medžio bei metalo darbų sritis.

DAILININKAI VIKTORIUI ANDRIUSIUI

sėkmingai padaryta operacija, po kurios dailininkas gerai jaučiasi ir tikisi į meno darbą su grįžti su naujomis jėgomis. Malonu konstatuoti, kad dailininkas turi gerą nuotaiką ir daug dirba tapybos srityje. Jo darbai turi didžiulį tautiečių susidomėjimą ir mielai įsigyja mi. Dailininkas turi užprašymų iš Kanados, ne tik iš J. A. V.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS

suvažiavimas įvyko Romoje spalio 2—4 dienomis. Paskaitas skaitė prof. J. Eretas, prof. Z. Ivinskis, min. dr. S. Bačkis, kun. dr. P. Bražys, prof. A. Liūma, aktyviai dalyvavo vyskupas Padolskis, prel. dr. Tu-laba, min. E. Turauskas ir kt. Paskaitos bus išleistos atskiru lėndiniu.

FONDAS IŠLEISTI OPERAI

Komp. V. K. Banaičio para

PRATURTEJO LIETUVIS KOJI SCENA

Amerikos Ohio valstybėje gyveną lietuviai gydytojai, apie 40 asmenų, įsteigė literatūrinę premiją. Buvo paskelbtas konkursas ir jo vaisiai paaiškėjo spalio 13 d. specialiai tam tikslui Clevelande suruoštamie premijos įteikime. Konkursui atsiųsta 17 scenos veikalių, iš kurių jury komisija išrinko geriausį — „Penki stulpai aikštėje“. Premijuoto veikalo autorius — jaunas rašytojas, bet jau gaunąs antrą premiją, Algirdas Landsbergis, pirmąją premiją gavęs už romaną „Kelionė“. Naujas premijuotasis veikalas vaizduoja partizanų ir jų kovas už laisvę. Tema ne nauja, bet traktavimas esąs naujas ir augštai meniškasis. Autoriui gydytojui draugijos įteiktas 1000 dolerių čekis ir pareikšta, kad premija esanti permanentinė. Tai gražus gydytojų kultūrinis darbas.

TRIŲ PREZIDENTŲ PAGERBIMAS

Australijos Lietuvių Bendruomenės Sidnėjaus apylinkės valdyba Tautos Šventės progai suruošė trijų Nepriklausomos Lietuvos prezidentų minėjimą. B. Daukus skaitė paskaitą apie Antaną Smetoną, A. Mauragis apie Aleksandrą Stulginskį ir V. Saudargas apie Dr. Kazį Grinį. Visos paskaitos buvo turiningos ir įdomiai klausytojams patiekios.

Meninę minėjimo dalį atliko jaunieji Sidnėjaus lietuvių menininkai.

Minėjimo salė buvo skoningai papuošta tautinėmis spalvomis, Vytimi ir trijų prezidentų portretais, kuriuos nutapė dail. Vl. Meškauskas. — rem.

● Matusevičiūtė Izabelė perėmė redagavimą žurnalo „Moteris“. I. Matusevičiūtė tolerantiška asmenybe, todėl iš jos laukiama, kad ji „Moterį“ padarys visų lietuvių moterų laikraščiu.

Vaistai į Lietuvą,

LATVIJĄ, ESTIJĄ, LENKIJĄ IR KITUS SOVIETŲ KRASTUS

per ANGLIJĄ ir ŠVEDIJĄ.

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis per Janiną ADOMONIENĘ.

Siunčiame įvairiausius vaistus, gydymo reikmenis, medžiagas, drabužius, odas, avalynę, siuvimo mašinas, akordeonus, dviračius, maistą ir tt. Užsakymai iš kitur priimami paštu.

Siuntiniai pilnai apdrausti.

Kreiptis: 1319 St. Germain, Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

BELLAZZI - LAMY, INC

PO 8-5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Tel. PO. 8-1135

SPECIALIAI NUPIGINTA RŪBŲ VALYMO KAINA.

Kostiumas	0.95
Paltas (lengvas)	0.95
Suknelė	0.90
Skrybėlė	0.85

ir t. t., ir t. t.

Paimam iš namų ir pristatome į visas Montrealio miesto dalis. Darbą atliekame sąžiningai.

Liet. sav.: J. Kriaučiūnas, A. Majauskas, N. Matulaitienė.

TEL. TR.1135 — 2836 ALLARD ST. — MONTREAL.

STATAI AR REMONTUOJINAMUS

pirk statybines medžiagas vienintelėje tos rūšies lietuviškoje prekyboje įstaigoje Montrealyje

AMLIT Builders Supplies Ltd.

6720 E. Henry Bourassa Blvd., Montreal North,

Naujas telefonas DUpont 1-0182,

reikale šauk bet kokių laikų.

Žemiausiomis kainomis ir patogiausiomis mokėjimo sąlygomis čia galima gauti visas statybines medžiagas: visokių rūšių lentas, cementą, cementinius blokus, plytas, vinis, dažus, stogo dengimo ir izoliacines medžiagas. Greitas pristatymas.

II.

PRIIMAME UŽSAKYMUS PASTATYTI NAMUS

ant Jūsų nuosavo arba b-vės parinkto sklypo.

Statybos darbus atliks, AMLIT vadovybės rūpesčiu, neseniai įsteigta, specialiai statybos reikalams, nauja lietuviška bendrovė:

LINDA Construction Co. Ltd.

Dėl namų užsakymų, darbų prie jau vykdomos statybos ir visais kitais statybą liečiančiais reikalais prašome kreiptis į naujos bendrovės raštinę:

5290—16th Ave. ROSEMOUNT. Tel. RA 1-7524

arba vakarais skambinti statybos b-vės techniškojo vedėjo-kontraktoriaus Zenono Tamašausko tel. CL 5-1558.

AMLIT B-VĖS VALDYBA.

NOBELIO PREMIJA UŽ LITERATŪRĄ

šiemet paskirta prancūzų rašytojui Albertui Camus. Camus turi 44 metus amžiaus, gimęs Alžyre, kur augo ir mokėsi. Jo tėvas buvo Alžyro ūkininkų bernas.

Camus vedęs, turi dukterį, 9 sūnus ir gyvena Paryžiuje, lotynų kvartale, prie Senos upės.

Camus jaunystėje norėjęs būti mokytoju, bet susirgęs džiova ir nutaręs būti žurnalistu. Jis ir dabar plačiai dirba Paryžiaus spaudoje. Karo metu dalyvavo pagrindinėje kovoje prieš vokiečius. Apie metus buvo įstojęs komunistų partijon, bet kai plačiau apsišvietęs, metė ją vergų partiją.

A. Camus — beletristas, romanistas. Yra parašęs romanus L'Ertanger, La Peste, La Chute, 4 dramas, ir kitų veikalų.

Skyrimas jam literatūrinės premijos Švedų mokslo akademijos taip įvertintas: Alberto Camus kūryba pasižymi tikru moraliniu patosu, kuris jį skatina drąsiai kovoti ir savotiškai būdu į didžiulias pagrindines gyvenimo problemas, kas visiškai atitinka idealistinius siekius, kurie sudaro Nobelio premijos pagrindą.

Švedų akademijos sekreto rius pasakė, kad Camus toli pa-

liko nihilizma, būdinusi jo ankstyvesnėje kūryboje egzistencialistinė filosofija, kuri dabar jo kūryboje yra humanizmo forma.

JANAS SIBELIUS

Helsinkiuose mirė suomių tautinės muzikos klasikas Janas Sibelius, sulaukęs 92 metų amžiaus.

J. Sibelius gimė 1865 m. gruodžio 8 d. Muzikos mokėsi Helsinkiuose, Berlyne ir Vienoje. Per ilgą savo gyvenimą Sibelius sukūrė ir paliko didelį muzikinį palikimą — 7 simfonijas, simfoninių poemų, muzikinę dramą „Aino“, koncertų stiginiams instrumentams bei jų ansambliams, dainų, pjesių fortepionui ir tt. Kompozitorių tautinei muzikai įkvėpė suomių liaudies epas „Kalevala“, kun. Sabaliausko išverstas lietuvių kalbon. Kurdamas epopagrindu muziką, Sibelius padėjo pagrindus tautinei suomių muzikai.

J. Sibeliuso kūrybos savybės: augštas profesinis meistriškumas, seką iš gilaus jo muzikinio išsimokslinimo, didelis emocionalumas — jo prigimties savybė, didelis melodingumas, harmonijos ir ritmikos turtingumas, simfoninis orkestruotės koloritingumas ir dainos ypač — gilus tautišku mas.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose. Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.

3537 PARK Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

TAUPLYK, SKOLINKIS

savo kredito kooperatyve

„LITAS“

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos betkokiam geram tikslui.

Ved. D. Jurkus, PO 7-4280.

„Litas“ veikia sekmadieniais 11—1 val. A. V. par. salėje Banko kambary.

Pirm. A. Norkeliūnas RA 7-3120

Sta No DE LUXE DRY CLEANERS

117—6th AVENUE, LACHINE

ME7-6727

Lietuviams nuolaida. Sav.: P. RUTKAUSKAS.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO SUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUŠ FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ B. M. Dodon).

2544 CENTRE St., Montreal WELLINGTON 5-3292

Mosklo - Technikos naujienos

RAKETINĖS LENKTYNĖS DAR NEBAIGTOS

Ruošiantis gintis nuo užpuolimo arba jį pulti, dabar vyksta didžiulės raketinės lenktynės tarp Amerikos ir Rusijos. Kai Rusija jau turi stiprias raketas, kurios sugeba išnešti iš Žemės traukos srities dirbtinius mėnulius, tai ir Amerika susirūpinusi ne tik tokias raketas turėti, bet pasigaminti dar stipresnes. Žinoma, pirmoje eilėje galvoja apie apsigynimą nuo atominio rusų užpuolimo, kuris padarytų milžiniškų Amerikai nuostolių.

Tam tikslui Amerika jau turi nepaprastą raketą, kuriai vardas paimtas iš graikų mitologijos. Kretos salai saugoti kitados dievas Zeusas buvo pasiuntęs sargą vardu Talos. Tat ir Amerikai saugoti raketa pavadinta „Talos“ vardu. „Talos“ išbandytas jau apie 200 kartų ir veikia nuostabiai. Šis ginklas bus pats automatiškiausias ir pats galingiausias prieš raketą ir prieš lėktuvus.

„Talos“ raketa gali pasiekti taikinius iki 100 mylių augščio nepaprastai dideliu greičiu. Išsišovusi, ji pati apskaičiuoja kelią ir taikinį ir pasuka į jo pusę mirtinam smūgiui. Žmogaus protas turi nustatyti tik vieną dalyką (radarų pagalba), kad viršų pasirodė lėktuvas ar raketos yra prieš. Po to visą darbą atlieka pats robotas. „Talos“ raketomis bus apginkluoti 3 nauji JAV kreiseriai.

Bet tuo raketinės lenktynės dar nebaigtos. Po šių laimėjimų bus siekiama sukurti satelitus su atomo prietaisais ir su instrumentais, kurie tokias satelitus nuleistų tiksliai į taikinius...

AIŠKĖJA „LĖKŠČIŲ“ PASLAPTIS

JAV teismui aiškinant didžiąją šnipų bylą, aiškėja vadinamųjų „lėkščių“ paslaptis, sukėlusios daug visokių fantazijų ir spėliojimų.

Narpliojant Rozenbergų šnipinėjimo bylą, jau aiškėja, kad

Tokia Sibeliuso kūryba žavi ne tik tiktai suomių, bet ir visą kultūringą pasaulį. Ypač yra garsūs jo kūrinių, plačiai pildomi visame pasaulyje, ir jo simfonijos II, III ir IV.

Su Sibeliuso mirtimi Suomija neteko žymiojo, visame pasaulyje pagarsėjusio savo muziko, bet jo palikimas ilgu laiką garsins suomių tautos vardą ir jos kūrybingumą. Lyginant damiesi su suomiais, mes, lietuviai, galime pasakyti, kad kol kas tiktai mūsų Čiurlionis taip plačiai yra žinomas.

HICKSON GROCERY

Čia rasite įvairių bravorų ALAUS,

įvairiausių rūšių dešrų, rūkytos mėsos, sviesto, sūrių, sūdytų silkų, raugintų agurkų, vaisių, juodos duonos ir įvairiausių konservuotų produktų.

Užsisakykite čia alų savo pobūviams!

241 Hickson Ave. Tel.: PO 6-5641 Verdun.

Sav. Paul Jocas.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabatai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 20 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville Lasalle,

Montreal, P. Q.

Tel.: HU 8-0162.

PO 7-0211
PO 7-0311

Office: 727 Argyle
VERDUN

VERDUN COAL Reg'd.

Gerard Viau, sav.

ANGLYS — MALKOS — KUROS ALYVA

MŪSŲ SPORTAS

LIETUVIŠKASIS KREPŠINIS

Tokiu vardu vadinsis leidinis apie lietuvių krepšinio veiklą neprikli. Lietuvoje, da bartinėje Lietuvoje bei plačia me pasaulyje. Šis leidinis, ku rio medžiaga jau yra baigiama rinkti, pasirodys lapkričio m. pirmoje pusėje. Visais leidinio reikalais kreipiamasi į jo redak torių Edvardą Šulaitį, 1330 So. 51st. Ave., Cicero 50, Ill., U SA.

— Feliksas Kriaučiūnas, bu vęs Lietuvos krepšinio rinkti nės, laimėjęs 1937 m. Euro pos pirmenybes, kapitonas, da lyvaus Lietuvos krepšinio per galių XX-mečio minėjime, ku ris yra rengiamas lapkričio 9 —10 d. d. Chicagoje. Be jo dar rengiasi dalyvauti: P. Taižū nas, Z. Puzinauskas, A. And riulis, Jurgėla, Ruzgis, Nor kus, Lubinas, Savickas ir kt.

— Lietuvos krepšinio perga lių XX-mečio sukakties minė jimo komitetas lapkričio 9—10 d. d. Chicagoje rengia plačią programą, kurios metu bus pa gerbti 1937 — 1939 metų Eu ropos krepšinio pirmenybes lai

mėję Lietuvos krepšininkai. — Dr. Stp. Biežis, St. Dau nys, J. Vaičiūnas, A. Lingytė, V. Adamkavičius, E. Šulaitis, Z. Dailidka, A. Valonis ir A. Antanaitis sudaro Lietuvos kre pšinio pergalių XX-mečio su kakties minėjimo komitetą. Šio komiteto rengiama minėji mo programa įvyksta lapkričio 9—10 d. d. Chicagoje.

SLA RINKIMAI...

Atkelta iš 3-čio pusl.
N. Y.
Iždo globėjas — Adv. Bre dis, N. Y.
Daktaras - kvotėjas — Dr. S. Biežis, Ill.
Mums atrodo, kad plačioji visuomenė čia paminėtus asme nis gerai pažįsta ir mes tikime, kad juos nominuos ir išrinks. Seni ir ištikimi SLA nariai.

PADEKOS

Liet. Akad. Sambūris reiš kia gilią padėką visiems tau tiečiams atsilankiusiems į Vin co Krėvės vardo literatūrinės premijos įteikimo vakarą, įvy kusį rugsėjo 21 d. ir tuomi pa rėmusiems LAS kultūrinę veik lą. Ypatinga padėką reiškia ma laureatui Jonui Mekui, atvyku siam iš New Yorko, gerb. kun. dr. J. Kubiliui, paaucijusiam visą salės užmokesnį literatū rinei premijai paremti, jame da lyvavusiems dramos aktoriams J. Akstinui ir L. Barauskui,

SAVI PAS SAVUS!

Auto mašinų mechaniniai darbai, sulankstymai ir da žymas atliekami kvalifikuo tų mechanikų greitai ir sąžiningai.

DUFFERIN GARAGE
1423 Dufferin St., LE 3-6149
(įvažiavimas iš Geary Ave.)
Sav. V. DUNDYS

SIUNTINIAI LIETUVON

KALĖDŲ ŽIEMOS SEZONAS
OR BIS SIUNTINIAI 22 SVARŲ SVORIO —
TRUMPIAUSIAS PRISTATYMO LAIKAS

Jūsų siuntiniai per 4 savaites vietoje.

Siunčiame viską kas yra leistina. Kainos žemiausios.

Prekių kokybė augštos rūšies.

Kainos čia pažymėtos yra su maitu.

Siunčiame įvairiausias rūšies maistą pagal Jūsų pasirinkimą kilogramais, puskilogramais ir pan. Siunčiame mėsos produktus, pieno gaminius, įvairias kruopas, mil tus, riebalus, vaisius džiovintus ir šviežius, kavą, cukrų, saldinius, šokoladą ir t. t.

Pav.:	\$	plus pers.
22 sv. taukų kiaulinių	15.40	\$ 6.50 viso \$ 21.90
22 sv. cukraus	6.45	„ 6.50 „ „ 12.95
22 sv. lašinių (storų)	17.95	„ 6.50 „ „ 24.40
1/2 kg kavos	1.80	1 kg citrinų ... \$ 1.50
1/2 kg kakavos	1.95	1 kg dz. aprikosų „ 1.90
1/2 kg šokolado	1.78	1/4 kg figų „ „ 0.80
1 kg sviesto	2.65	1/4 kg datulių „ „ 0.80
1 kg taukų	1.80	1 kg riešutų miš. „ 2.75
1 kg bekono	2.60	kiti produktai iš mūsų kainaraščių.

Tekstilės medžiagos:

Vyriški kostiumai nuo \$ 9.25 ir daugiau (už 3 1/2 yardo medžiaga paltams nuo 9.45 ir daugiau (už 3 1/2 yardo) medžiagos suknėlėms 4.45 (2 1/2 yardo dvig. pločio) Pavyzdžius apžiūrėkite vietoje.

2 kg odos (5 porom batelių) \$ 18.30.

1 kg labai storų padų 4 mm \$ 3.95.

Vyriški tufeliai ar bateliai — dvigubų padų bile kokio fasono \$ 12.90.

Moteriški bateliai bile kokio fasono \$ 10.95.

Vaistai:

\$	\$
Streptomycino 10 gr 2.60	
Isoniazid (rimifon)	
1000 t. 50 mg. 4.60	Cortisone 50 t. ... 9.50
PAS 500 tabl. 3.50	largactil 3.00
Isopas (Rim. plus Pas)	hydrocortisone 3X10 7.50
1000 tabl. 8.25	
Vit. B-1 10 mgm 100 tabl. 0.80	Glucose 100 c. c. ... 1.85
Vit. B-12 6 amp. 1.00	ir daugelis kitų vaistų.

Siunčiame skustuvus (\$ 4.50); special. žirkles 4.00; plaukam kirpti mašinėles 4.00; ir kitas kirpėjų priemones. Akordeonus 120 bosų; 5 plus 4 registeriu (su maitu) \$215. Šveicariškus laikrodžius.

Įvairius papuošalus. Taboką bei amerikoniškas cigaretes. 1000 cigarečių Chesterfield ir 7 kg cukraus \$ 24.50. 10 pokelių (200 cig.) \$ 4.25.

Išsirinkus prekes reikia persiuntimui į Lietuvą pridėti dar \$ 6.50, į Sibirą \$ 7.90.

Standartiniuose siuntiniuose persiuntimas įskaitytas.

Sąžiningas ir greičiausias patarnavimas per

ORBIS

298 Bathurst St. Toronto 2B Ont. EM 4-2810.

Hamiltonė skambinkit JA 8-5257 (42 Brodick St.)

Gyvenantieji už Toronto siųskite Jūsų užsakymus paštu.

Priimame užsakymus telefonu.

Anapus geležinės uždangos

KĄ MARKSIZMAS PAŽADA, TĄ KAPITALIZMAS DUODA.

Labai aiškiai matomas fak mus atlyginimus Sovietų Sąjun tas yra, kad Jungtinėse Ameri goje ir Jungt. Amerikos Valsty kos Valstybėse socialistai ir ko bėse paėmę pačius naujausius munistai visai neturi jokios įta davinis iš rusų ir amerikiečių kos ir reikšmės rinkimuose, o spaudos.

tuo pačiu jokios galimybės pa imti valdžią į savo rankas balsa vimo keliu. Tarp daugelio įvai rių priežasčių, daugiausiai jie už tai turi būti dekingi marksiz mo filosofijai. Svarbiausias dalykas yra tai, kad „teisingas“ pajamų padalinimas, kurio K. Marksas reikalavo žmonėms įv ykdant privačios nuosavybės konfiskavimą, yra jau amerikie čiams žmonėms duota privačios nuosavybės sistema. Tuo pačiu laiku, Sovietų Rusijoje, po 30 so cializmo metų, jokio galimo pa lyginti progreso šioje srityje ne buvo padaryta.

Palyginkime algas ir moka

dail. p. Valiui ir p. Reinei kai, sol. G. Butkutei-Čapkaus kienė, išraiškos šokių šokėjos B. Vaitkūnaitės šokių kvarte tui, brolių Lapinų orkestrui; dr. H. Nagiui, K. Veselkai, J. Kardeliui ir visiems prisidėju sielsm prie šio vakaro sėkmin go pravedimo. LAS V-ba.

Ist. LE 4-7549. Nm. RO 2-9138

M. D. MORTON,

B. A., LL. B.

ADVOKATAS

(Barrister, Solicitor, Etc.)

1052 A Bloor St. W. Toronto.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSETT

& SEGUIN

Barristers, Solicitors,

Notary Public.

Heyden Street

(netoli Bloor ir Yongle)

Toronto 5, Ont.

Tel.: Office WA 4-9501

Res.: BE 3-0978

A. E. McKAGUE

Barrister and Solicitor

Advokatas ir Notaras

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395

201 Northern Ontario Bldg.

330 Bay Street,

TORONTO 1, Ontario.

International Service Bureau

Pirmasis Lietuvių Kelionių Biuras Toronte.

91 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario.

Telefonas: LE. 6-5613.

DIREKTORIUS — A. LIUDŽIUS

Ištaigos darbas atliekamas 2 atskiruose skyriuose:

I. EMIGRACIJOS IR KELIONIŲ (Travel):

Iš Europos (taip pat iš Lietuvos) ir kitų pasaulio kraš tų įvažiavimo Kanadon ir išvažiavimo iš Kanados reikalų tvarkymas, vizos, pasai, kelionės liudijimai, transatlanti nių laivų-lėktuvų biletai, taip pat geležinkelinių ir autobusų biletai; Floridoje, Kalifornijoje ir kitose Amerikos ir Ka nados vasarvietėse vietų užsakymai; Kanados ir Amerikos žymesnių miestų viešbučiuose kambarių rezervavimai; ekskursijų vietoje, Amerikon ar European organizavimas; asmeninio kelionių bagažo, baldų ar bet kurio kito turto persiuntimas į bet kurią paskyrimo vietą Kanadoje, Ame rikoje ar Europoje (patarnavimas su pilnu apdraudimu iš pat jųs buto). Kelionėms laivais skyrius naudojami Ke lionių Bendrovių „AROSA LINE“ ir „SITMAR LINE“ patarnavimai. Skrendant lėktuvais — „PAN AMERI CAN WORLD AIRWAYS (PAA)“ ir „TRANS-CANA DA AIR LINES (TCA)“.

II. DOVANŲ SIUNTINIŲ SKYRIUS:

Per šį skyrių Dovanų Siuntiniai ir vaistai siunčiami į LIE TUVĄ bei kitus kraštus teisioginiai iš Anglijos (Londo no) su pilna siuntinių įvertinimo ir gavimo garantija. Taip pat per šį skyrių persiunčiami pinigai į visus PASAULIO KRAŠTUS siuntimo dienos kursu.

Restoranas "RŪTA"

994 DUNDAS ST. W.

Naujai atidarytas ir naujai įrengtas. Valgiai gaminami pri tyrusių virėjų. Atidarytas nuo 6.30 v. ryto iki 10.30 v. vak.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Savininkai: V., H., J. IVANAUSKAI

WINDSOR, Ont.

KLB WINDSORO APYLINKĖS VALDYBA

lapkričio 26 d. (šeštadienį) KLB Windsor Apylinkės ruošia linksma vakarį naujoje Valdyba iš savo kasos paauko Rumunų salėje, 3690 Seminole jo 5 dol. lietuvių Kankinių St. kryžiui Midlande statyti.

Lituanus žurnalui paremti Pakrikštyta J. O. Ražauskų yra daroma rinkliava per bu sūnus Arvydo-Kazimiero var dais. Krikšto tėvais buvo Ig. Essex County New Citizens Statkevičius ir K. Vismantienė.

Sąjunga lapkričio 2 d. vengrų Br. Badikonytė studijuoja salėje, 90 Hanna St., rengia gamtos mokslus Windsor As banketą su gražia programa. sumption Universitete. Kor.

atskaičius pajamų mokesčius, mų kiekvienam dirbančiam pa vedusiam žmogui, tai yra tik slaptis, privačia nuosavybe pa apie 10 kartų daugiau už tai, remtame kapitalizme yra labai ką gauna žemiausiai atlygina paprasta: Išlaikyti masinę ga mas amerikietis darbininkas ir mybą turi būti masinis suvart tik apie 5 kartus daugiau už tą jimas, kuris reikalauja masinės atlyginimą, kurį šiandien gau pirkimo jėgos, kuri savo keliu na amerikietis pramonės darbi pareikalauja didelių pajamų ma sėms. K. Marksas nesuprato šio

Gero uždarbio — gerų paja

Nukelta į 7 pusl.

SIUNTINIAI Į LETUVĄ IR KITUS KRASTUS.

Naujas skelbimas su naujėnybėm.

Prašau perskaityti šį skelbimą ir įsitikinti, kad pasiūsti bet kokį siuntinį, o ypatinai vaistų ir medžiagų į Lie tuvą bei kitus kraštus yra prieinamiausiai ir pigiausiai tik per

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING Co.

849 COLLEGE ST. (PRIE OSSINGTON),

TORONTO, TEL. LE. 1-3098

Jūsų sudarytus, apdraustus, rūbų, avalynės, vaistų ir kitų reikmenų įvairius siuntinius.

Turime pardavimui vyriškiems ir moteriškiems kostiu mams ir paltams medžiagų, kostiumams priedus ir kitas prekes.

DĖMESIO! dėl siunčiamų vaistų ir medžiagų iš Anglijos.

Nuo š. m. rugpjūčio mėn. 6 dienos žymiai atpiginti vais tai siunčiami iš Anglijos, pavyzdžiui:

Streptomycine arba Dihydro-Streptomycine	
30 à 1 gr. su maitu \$ 7.90	
Isoniazid 1000 tabl. 50 mgm.	\$ 4.70
Penicillin in oil 1X10 cc 3 mil. u.	\$ 1.00
Cardophyllin (Theophyllin) 100 tabl. 0.2	\$ 1.10
Multivitamin 500 tabl.	\$ 2.80
Vitamin B. Complex Forte 500 tabl.	\$ 4.20
Serpasil 500 tabl. 0.1	\$ 4.70
Serpasil 500 tabl. 0.25	\$ 11.10
Vitamin B. Complex 250 tabl.	\$ 1.70
Phenobarbiton 500 tabl. 1 gr.	\$ 1.60
Aspirin 1000 tabl.	\$ 1.70
Digoxin 500 tabl.	\$ 3.80
Butazolidine 100 tabl. 100 mgm.	\$ 4.60
ir t. t. ir t. t.	

Siunčiame įvairius antibiotikus:

Aureomycin, (Achromycin, Chloromycetin, Crystamyc yne, Erythromycin, Penicillin, Estomycin, Mixtamyc in, Seromycine, — Cycloserin, Streptomycine, Dihyd ro — Sterptomycine, Terramycin, Viomycin ir įvairias medžiagas ir instrumentus dantims taisyti.

Taip pat yra žymiai atpigintas oro pašto mokeskis.

DAR DIDESNĖ NAUJIENA:

Yra gauti iš Anglijos vyriškiems ir moteriškiems kos tiumams bei paltams naujų vilnonių juostelėmis medžia gų pavyzdžiai. Tų medžiagų kaina pasakiškai žema, t. y.: Keturiems kostiumams — 14 yrd. medžiaga su pamušalu ir šerine (kljonke) įskaitant visus mokesčius — tik tai — \$ 72.30. Arba už tą pačią kainą 3 kostiumai ir vie nas paltas arba 2 kostiumai ir 2 paltai.

Siunčiant į Aziją (Sibirą) reikia pridėti dar \$ 1.80. Medžiagų pavyzdžius galite pamatyti mūsų įstaigoje Toronte ir pas poniją Juraitienę Hamiltonė. (Užsakant šį pakietą laiškais prašome nurodyti pageidautiną spalvą).

Be to siunčiame iš Anglijos kaip seka:

Šveidiškas elektrines siuvas masinas, 38-nių modelių Hohner akordeonus, Moderniškiausias mezgimo masinas, Šveicariškus laikrodžius firmos „Cyma“ ir „Dixton“, Stiklui pjauti peiliukus su deimantu ir metalinius, Parkerius, Dviračiams padangas ir šliaukas įvairių išmiery, Plaukams kirpti mašinėles, Skustuvus, Plaukams dažyti įvairių spalvų dažus, Avalynę, Maistą, ir t. t. ir t. t.

Iš Anglijos viską galima siųsti oro paštu iki 20 svarų. Kiekvienas siuntinys gali susidėti iš įvairių daiktų ne viršijant nustatyto svorio.

Pagal mūsų patyrimą — dabar pats laikas pasiųsti siun tinį Kalėdoms bei žiemai.

Mūsų skyrius Hamiltonė, 105 Cannon Str. E., pas P. V. Juraitienę, tel. JU 8-6686, priima užsakymus vaistams ir kitokioms gerybėms siunčiamiems iš Anglijos.

Gyveną ne Toronte, gali vaistų, medžiagų ir kitus užsa kymus bei savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siun tinus siųsti mums paštu.

Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

Darbo valandos:

Pirmadienį — penktadienį nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro.

Sav. A. Kalūza.

HAMILTON

Sekmadienį, lapkričio 3 d.

VA parapijos salėje

bus rodomi

Lietuviški Filmai

iš Kanados ir JAV lietuvių gyvenimo.

Du seansai: 3 val. p. p. vaikams ir 6 val. 30 min.

vakaro suaugusiems.

Rengėjai.

ŠI SEKMADIENĮ — ŽIURĖTI FILMŲ

Lapkričio 3 d. VA parapijos salėje matysime lietuviškus filmus, pagamintus brolių J. K. Zukauskų iš Kanados ir JAV lietuvių gyvenimo.

Sakoma, kad Hamiltonas visomet ir visur Kanadoje pirmauja, tad ir „filmų gamyboje“ jis nenusileido JAV lietuviams, išleisdamas juos anksčiau brolių amerikiečių, kurie taip pat suka istorinius filmus.

Tiesa, hamiltoniečių filmai liečia mūsų gyvenimą paskuinių ir metų laikotarpyje, tačiau tokie įvykiai, kaip Lietuvių Katalikų Kongresas Hamiltone, Lietuvių Dienos, Dainų ir Tautinių šokių šventės juk jau nuėjo į mūsų tremties gyvenimo istoriją ir atkurti iš atminties tuos įvykius nėra taip lengva. Tuo tarpu, filmų juostoje — ekrane, jie vėl gyvai atsistos prieš mūsų akis. Ne vien hamiltonietis, pamatęs save antikomunistinėje demonstracijoje, pasilinksminime ar minėjime, ne vienas iš tėvų pamatys savo vaikučius prie Su tvirtinimo sakramento, šešta

dienio mokykloje. Ir tuomet galėsime pasakyti (ir tai drąsiai!), kad laikas greitai bėga, nes buvęs „pipiras“ — jau yra jaunuolis, o ne vieno suaugusio galvą apdengė žili plaukai.

Filmai yra garsiniai — spalvoti. Muziką pritaikė V. Babecas ir įkalbėjimai K. Barono. Bus rodomi du seansai: 3 val. p. p. vaikams ir 6 val. 30 min. suaugusiems.

Lapkričio 17 d. filmai bus rodomi Montrealyje. Rengėjai yra AV Montrealeio parapijos Komitetas.

BERAŠČIAI DAR NUSVE

RIA RAŠTINGUS

Tarptautinė švietimo ir kultūros organizacija UNESCO surinko žinias apie beraščius. Pasirodo, kad beraščių kiekis dar didesnis negu raštingų. Nėr valstybės ir nėra tautos, kur būtų 100% raštingų, bet yra normalu, jeigu beraščių yra apie 2%. Amerikoje beraščių yra 2.5%, Rusijoje 5%, Bulgarijoje 24%, Portugalijoje 44%, Brazilijoje 51%.

Hamiltono ir apylinkės lietuviai, taupykite ir skolinkitės pas savus — TALKOJE

Indėlai, paskolos ir nario gyvybė yra apdraustos. Talkos kasa atidaryta sekmadieniais nuo 12 iki 2 val. p. p. parapijos knygyne, 58 Dundurn St. N., arba skambinkite išdininkui E. Lengnikui tel. JA 9-2114, Hamilton, 15 Homewood Ave.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGSTOS KOKYBĖS

RANKŲ DARBAS

ANGLISKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.,

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

16 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259—3 Ave., Ville Lasalle. PO 8-4588.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBA ATLEIKU SAŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR. 3910 St. ZOTIQUE St., E.

RA ymond 1-6005. Kreiptis bet kada.

Muskrat paltus duodu gerom sąlygom išsimokėti

AR DAUG KAS PASKUTINIAISIAIS METAIS PASIKEITĖ LENKIJOSJE.

Atkelta iš 2-ro psl.

Lenkijos dar yra nepakankama įrodymu tikrosios padėties, pažiūrėkime kaip ten tvar kosi vidaus gyvenimas, pasinaudojant tam reikalui vien pačios Lenkijos oficialios spaudos duomenimis.

Taip, rugsėjo 27 d. viename tik „senienų“ t. v. Ružickio tur guje, Varšuvoje milicija areštavusi net 250 visokių prekiautojų, kurie tariamai parduoda vo prekes spekuliacinėmis kainomis, o tikrumoje daugiausiai prekiauvo iš užsienio gautomis (išimtinai siuntiniuose iš užsienio) prekėmis ir tuo „mažino valstybinių komisio krautuvių uždarbį“. Tai akcijai, kaip rašo spauda, buvo mesta net 800 milicininkų bei „Prekybos skyrių“ kontrolierių. „Tribuna Ludu“ rugsėjo 10 d. (tai yra lenkų komunistų „oficiozas“), rašo, kad Plocko apskritys ūkininkai su dideliu nerimu laukia žiemos tamsybių, nes niekur negali gauti stiklo kaminėlių žibalinėmis lempoms. Kita me numeris randame (3-IX), kad mokslo metų pradžiai net pačioje Varšuvoje negalima buvo rasti vaikų žiurštelį, kuprinę, net vadovėlių. Trečiame numery randame, jog vienos įmonės meistras jau kelintas mėnuo negalįs gauti sau akių, nes kažin kodėl „pavėla vės“ atitinkamų stiklų importas iš... Rytų Vokietijos! Tai tik atsitiktiniai parinktos žinutės, liudijantys, jog ir šandieną ten yra tos pačios ekonominės sąlygos, kokios buvo prieš 5—8 metus! Gal skirtumas tik tas, jog veik kiekviename numery ir to paties „oficiozo“ randame pranešimų apie bylas, nuteisimus „visuomeninio turto“ vagių. Nereikia tai, jog dabar tu vagysčių atsirado daugiau (o gal?) negu tai buvo prieš Poznanės įvykius. Skirtumas tik tas, jog dabar spauda apie tai daugiau, viešai rašo, gi seniau tik „didel“ vagys tos „pagarbos“ susilauk davo.

Ar gali būti kitaip? Juk Lenkijoje ir šandieną apie viską lemia vien „Suvienytoji Lenkų Darbininkų Partija“, o Lenkijos vyriausybės priešakyje ir toliau yra tas pats Cyranckievičius, kuris tuojau pat po Poznanės įvykių, per radio, pasakė, jog visiems besipriešinantiesiems partinei linijai ir darantiesiems riaušes bus „kertamos rankos ir kojos“!!!

Kitaip tariant, iš viršaus, iš Lenkijos dabartinių valdovų pusės ten nėra ir negali būti jokio pakitimo tol, kol tie valdovai yra valdovais, o jie valdovais bus tol, kol juos palai ko rusų durtuvai.

Kas nors pasakys, bet gi da bar Lenkijoje visų daugiau neramumų. Ana nesenai streikavo Lodzės komunikaciniai darbininkai, o Varšuvoje studentų riaušės. Taip, viešųjų esama padėtimi nepasitenkinimu, da bar ten yra daugiau, bet... čia skirtumas tik tas, kad da bar ten daugiau yra viešųjų nepasitenkinimų, kurie anksčiau, politinio teroro dėka, buvo labiau slepiami, tie patys žmonės labiau bijojo viešai pasisakyti. Dabartinėmis viešoms kalboms sklįsti daug padėjusi lenkų, net partinė spauda, da čiau toji spauda, šiandieną, pačioje Lenkijoje yra sisteminiai tildoma. Dėl ko gi kito pa skutinės studentų riaušės Varšuvoje — kaip tik ryšį su partijos nutarimu uždaryti jauni mo organą „Po Prostu“ (Tie siai), kuris kaip tik suvaidino labai didelį vaidmenį praity metų Lenkijos įvykiuose. To laikraščio redaktorius Lasota, pats partietis, dabartinio lenkų seimo narys, sako, turįs būti išmestas iš partijos, nes „pasi priešino partijos disciplinai“, o jojo pagrindinis „nusikaltimas“ glūdi tame, jog jis sakė, kad

„negali būti socializmo be demokratijos, o demokratijos be spaudos laisvės“.

Studentus, kurie prieš tą partijos nutarimą protestavo, Varšuvos milicija, pilnoje šarvuotėje, lazdomis, asarojančiomis dujomis bei vandens švirkšlėmis vaikė nei kiek nebologiau, neg tai darė milicija Bieruto laikais. Reiškia, čia ir Gomulka ir Bierutas pasirodė esą „lygūs“!!!

Idomu čia dar tai, jog tuo pat metu kai pačioje Lenkijoje bent kiek laisvesnis žodis yra užgniaujamas, taip pat kaip ir seniau buvo daroma, Pariziuje rugsėjo 28 d. pasirodė lenkų kalba savitraštis „Lenkų savitraštis“ su fotokopija Gomulkos laiško, kuriame ne žodžio ne tik apie komunizmą, bet ir apie socializmą, o vien atsišaukiama į lenkų emigrantų patriotinius jausmus, kviečiant juos visaip padėti Lenkijai, kurios „darbo žmonės realizuoja visuomeninį teisingumą“! Žiūrint esmės, tai tėra naujas „komunistinio vilko avies kailis“, daugiau nieko. Nors... su viena pastaba, jog tai yra „lenkiško komunizmo avies kailis“, kuris visų pirma (ir atrodo, jog gana sėkmingai) spekuliuoja lenkų patriotizmu, lenkų sugebėjimu virš visokiųjų partijų ar oideologijų skirtumų pa

TILLSONBURG-DELHI, Ont.

PAGYVEJO VISUOME NINĖ VEIKLA

Pasibaigus svarbiausiems ta bako nuėmimo darbams, šių apylinkių lietuviai pamažu pa judėjo bendrame visuomeninio me darbe.

Šeštadieninė mokykla prasi dėjo spalio 26 d. ir bus kiekvie ną šeštadienį nuo 7 v. v. iki 9 v. v. Tillsonburg'o katalikų pa rapijos mokyklos patalpose. Tėvų komitetas numato tauti nių šokių mokymą ir jaunimo choro sudarymą. Sveikiname — linkime sėkmės ir kvečiame vi sus šios apylinkės lietuvius prie šių užsimojimų įvykdymo gausiai prisidėti.

Skautų organizacijos vadovy bė nutarė sueigas daryti kiek vieną pirmą mėnesio sekmadienį po pamaldų. Sekanti sueiga statyti bendrus lenkų tautos reikalus.

Bevartant dabartinę oficia linę lenkų spaudą, leidžiamą pa čioje Lenkijoje, „vidaus reika lams“ vis daugiau pastebima ir grynai stalinistinių tendenci jų, kur reikalaujama grąžinti galią „veikti“ saugumui, kaip ir seniau(!), grąžinti galią pa naikintam įstatymui apie dar bo discipliną, paimti „visus už apinasrio“. Savaimė supranta ma, jog tokie „balsai“ nepasi rodė atsitiktinai. Tai neabejoti nai yra „garsūs pareiškimai“ tikrosios komunistų linijos.

Leido žmonėms išsikalbėti, išsi rėkauti, nes prie to privėdė Poznanės bei pr. m. spalio mė nesio įvykiai. Dabar, tikėda miesi, jog vėl stipriau sėdi bal ne, vėl daro viską

grąžinti „senus, gerus lai kus“, kada visi bijojo, visi tylėjo.

Ta pati tendencija ypač yra ryški žemės ūkio politikoje. Pats Gomulka, kalbėdamas, atvirai tiesa, Jungt. Ameri kos Valstybėse įrankiai — maši nos atlieka apie 95% viso dar bo, o žmogaus energija — jėga tik apie 5%. Tačiau atlygini mas tų žmonių, kurie aptarnau ja mašinas ir įrankius, yra apie 10 kartų didesnis už dividen dus, išmokamus mašinų ir įran kių asvininkams.

Rimvydas.

SIUNČIAME VAISTUS

jūsų sergantiems artimie siams ir prieteliams

Lietuvoje

ir visoje Europoje.

JEAN TALON

DRUG STORE

1361 Jean Talon E.,

Montreal. Tel. CR 2-1949

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique) Montreal 36, Que. Tel. Raymond 7-3120.

12 metų patyrimas.

Lietuviška Kirpykla

410 Murray Ave, Greenfield Park.

Darau pusmetinius, dažymus, šaltus šukavimus bei visokeriopos odos masažus.

Kreiptis tel. OR 1-8951

Sav. BIRUTĖ MARKEVIČIŪTĖ.

Adamonis ir Budriūnas

„DISTRICT ESTATE BROKERS“

Montrealio Real Estate Board Nariai

177 Sherbrooke St. W. PL 8501

NAMAI — APARTMENTAI — ŽEMĖ PASKOLOS — DRAUDIMAS

D. N. Baltrukonis CR 6-5075

A. Markevičius OR 1-8951

F. Yasutis LA 2-7879

F. Adamonis PO 6-7594.

J. Skučas RA 2-6152

V. Liesunaitis PO 7-6719

S. Rudnik VI 5-8864

A. Budriūnas RA 7-2690.

Darbo laikas nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

VAISTINĖ

Guy R. Dugré

2348 Hochelaga.

Tel. LA 5-4053 Montreal.

Paruošia vaistus pagal receptus ir

SIUNČIA LIETUVON

BEI SOVIETŲ RUSIJON

LAIKRODININKAS - AUKSALIS

A. ŽUKAS

[vairių firmų laikrodžiai, žiedai ir kitos įvairios puošmenos. Didiesiems pirkiniams duodu ypatingai dideles nuolaidas. Taisau laikrodžius, žiedus ir visas kitas puošmenas.

Užsakymai priimami ir paštu.

976 Church Ave., Verdun (kampas Bannantyne)

Telefonai: Biznio PO 9-5841, namų: PO 9-5841

LIODESIO VALANDOJE

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYCIA VERDUN — WILLIBRORD AVE

4500 VERDUN Ave., Verdun. — Tel. PO 9-1193

MONTREAL

Tradicionis

VAIKŲ KAUKIŲ BALIUS

Šį sekmadienį, lapkr. 3 dieną 4 val. po piet
Aušros Vartų parapijos salėje.

Filmas — įvairenybės — vaishės

Suaugusiems 0,75. Vaikams 0,25.

L. K. Moterų Dr.-ja.

MALDA UŽ PASILIKUSIUS MONTREALIO LIETUVIŲ UŽ GELEŽINĖS SIENOS SPAUDOS BALIUS

Kitą sekmadienį, lapkričio 3 d., 4 val. 30 min. prie Šv. Juo-
zapo bazilikos renkasi visos
tautos dalyvauti kartu su Jo
Eminencija kardinolu maldos
valandai už mūsų brolius pa-
silikusius už geležinės sienos.
Jo Eminencija neša pats kryžių
į kalną. Tautos turi taip pat
savo kryžių ir po savo parašu
eina kartu. Todėl visų lietuvių
prašome ateiti į tą procesiją ir
maldos valandą ir būti punktu-
liai 4 val. 30 min. P. M. ir jung-
tis prie savo grupės, kuri eis
kartu į baziliką. Jeigu blogas
oras — eiti į baziliką tiesiai.

KVIEČIAME

tėvus su vaikais atsilankyti į
tradicinį vaikų kaukių balių,
šį sekmadienį, lapkr. 3 d., 4 v.
po pietų, A. V. parap. salėje.

Bus rodomi filmai pritaikyti
ti įvairaus amžiaus vaikams,
žaidimai ir bendros vaishės. Mo-
kyklinio ir priešmokyklinio am-
žiaus vaikams bus proga su-
sitikti, susipažinti, pasilinks-
minti.

Tik tokis nuo mažens vaikų
pratimas prie lietuviškų suei-
gų, savo lietuviškojo istaigų,
yra savaime auklėjimas prisi-
rišimo prie savo tautos. Savo
atsilankymu suteiksite vaikams
džiaugsmo ir paremsite gražų
tikslą Vokietijoje Vargo Mo-
kyklą. L. K. Mot. Dr.-ja.

DR. J. SEGAMOGAS

CHIRURGINĖ ir
BENDROJI PRAKTIKA
Office 5441 Bannantyne
(kamp. Woodland)

Verdun. Tel. PO 7-3175.

Priemimo val.: 2-4; 7-9;
šeštadieniais 11-1
arba pagal susitarimą.

Namų 1038 Osborne Av.

Verdun. Tel.: PO 6-9964.

DANTŲ GYDYTOJAS

DR. J. MALIŠKA

priima: 9 a. m.—10 p. m.
5441 Bannantyne,
(kampus Woodland)
Tel.: PO 8-4547

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS

Dr. R. CHARLAND

78 St. Joseph Blvd. W.
Tel. PL 9958

Dr. E. Andrukaitis

956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

Raštinė vakarais:
2104 Mount Royal St. E.
LA 1-7926—8873

René TALBOT

Advokatas
Suite 306, Aldred Bldg.
507 Place D'Armes
VI 9-8045

Konsultacijos: išanksto susitarus.

ANDREW W. DUDLEY, B.Sc., D.Sc., A.C.C.F.

Chiropodistas — kojų specialistas
Graduate Chicago College Chiropody ind Foot Surgery
6975 St. Denis. CR 4-2556 Montreal.

TILLSONBURG-DELHI, Ont.

TABAKO ŪKIAI PARDAVIMUI

Įvairaus dydžio ir įvairių kainų. Parduoodu pilnai įren-
tus pelningus tabako ūkius. Kreipkitės pas:

CHARLES POCIUS

REAL ESTATE

Tillsonburg, Ont.

Tel. Victor 2-3337.

LIETUVIŲ AKADEMINIS SAMBŪRIS

pertvarkė valdybą, kurią dabar
sudaro: pirm. inž. Aniolaus
Kas, v. p. J. Ladyga, sekr. J.
Rimkevičiūtė, inž. P. Povilai-
tis ir narys p. Šultė. Sambūris
lapkričio pabaigoje numato pa-
rengimą. Praėjusį penktadienį
sambūrio sueigoje kun. dr. J.
Kubilius laikė labai įdomią ir
svarbią paskaitą apie metafizi-
nę žmogaus padėtį. Prelegen-
tas, pradėjęs nuo laikų, kada
žemėje nebuvo dar gyvių, ap-
žvelgė visą gyvyjės evoliucinę
raidą, išryškindamas žmogaus
pasirodymą maždaug prieš pus-
antro milijono metų, jo dvasinį
augimą, nurodymąs toje rai-
doje reiškinius, kurie išskyla
virš fizinių reiškinių ir kurių
priežastingumą prelegentas su-
vedė į Pirmapriežastį beprie-
žastinę. Po įdomaus praneši-
mo sambūrio dalyviai paskaiti
ninkui patiekė eilę įdomių kla-
simų, į kuriuos buvo taikliai
atsakyta.

RIMTAS TIKSLAS

Iškilminga vakarienė su pa-
silinksminimu ruošiamą šešta-
dienį, lapkričio 16 dieną, 7 v.
vok. Aušros V. parap. salėje.

L. K. Mot. Dr.-ja atjaucia
reikalą padėti parapijai atnau-
jinti ir išdažyti parapijos salę,
todėl šio vakaro visą pelną ir
skiria tam tikslui.

Iš anksto kviečiame Montre-
alio plačią visuomenę rezervuo-
ti šį vakarą savo atsilankymu
ir paremti taip reikalingą mū-
sų parapijos sales remontą.

Valdyba.

RUDENS SEZONO BALIA US LOTERIJOS

neatsiėmė fantų šie nr. nr.
432506, 432345, 432096,
432305, 432423, 432467,
432078, 432066, 432503,
432515, 432161, 432228,
432004, 432598, 432053,
432371, 432218, 432045,
432270, 432436, 432516,
432142, 432076, 432141.

Fantus galima atsiimti kiek
vieną dieną po 6 v. vak. pas p.
M. Žukienę, 976 Church Ave,
Verdun, telef. PO 9-8841.

Liet. Šešt. Mok. Globos K-tas.

K. TOLIUSIS TURĖJO NELAIMĖ

Žinomas montrealietis
Kostas Toliušis šiomis dienomis
mis ėjo skersai gatvė per ža-
lias šviesas, bet kažkokia maši-
na, nežinodama judėjimo tvar-
kos, p. Toliušiu netikėtai, pra-
siveržė per tas mašinai jau ro-
domas šviesas. Mašina nutren-
kė p. Toliušį ant šaligatvio ir
pritrenkė ligi sąmonės neteki-
mo, bet ir mašina, atsitrenkusi
į p. Toliušį, apvirto ir susilau-
kstė. K. Toliušis atsipeikėjo li-
goninėje, bet ištyrus jo sveika-
tą, pasirodė, kad jis nesužalo-
tas, tiksliai stipriai sutrenktas.

**MONTREALIO
STUDENTŲ SUSIRINKIME**
išrinkta valdyba: V. Piečaitis,
R. Siniūtė ir V. Šipelis. Jie šie
met vadovaus Montrealio lietu-
vių studentų skyriui.

REIKALINGA

moteris ar mergina
namų ruošai.
Atlyginimas — \$120.— mėn.
Skambinti RE 3-8119

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
3260 Curatteau
Montreal. Tel. CL 5-5515

TORONTO

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Minėjimui sudarytas 5 asme-
nų koimtetas ir 2 apyl. v-bos
atstovų ir po vieną iš kur. - sa-
vanorių, karių s-gos ir šaulių
klubo. Komitetui pirmininkau-
ja M. Stepaitis. Šventės išva-
karėse lapkričio 23 d. Prisikėli-
mo salėje bus pobūvis su „Tri-
mita“ išpildoma koncertine do-
limi. Sekmadienį 4 val. to pat
salėje įvyks akademijs. Paskai-
tą skaitys ats. plk. J. Šlepetys.
Meninėje programoje dalyvaus
„Varpas“ ir kt. Prezidiumą su-
darys Vyties Kryžiaus kavalie-
riai, kūr.-savanoriai, kariškų
org. atstovai.

SENOJO PASAULIO MUGĖ TORONTE

įvyks lapkričio 13 — 16 dien-
mis Toronte, Jarvis St. 415,
International Institute of Met-
ropolitan Toronto patalpose.
Dirbiniai iš įvairiausių senojo
pasaulio tautų bus išstatyti
kiekvienos tautos atskiruose
kioskuose: įvairi keramika, pa-
pušalai, medžio drožiniai, ra-
nkdarbiai ir paveikslai. Mugės
pabaigoje bus meninis įvaireny-
bių vakaras, kuriame bus atlie-
kami įvairių tautų šokiai, dai-
nos, muzika, Jarvis Collegiate
auditorijoje. Senojo pasaulio
mugė ir su tuo susijęs koncer-
tas skirti pagerbti tūkstančiai
ms naujųjų kanadiečių, kurių
tautinis palikimas, tradicijos,
meno ir muzikos kūryba padė-
da praplėsti Kanados kultūri-
nius horizontus. (CS).

SPORTO KLUBAS VYTIS

turėjo pobūvį Prisikėlimo salė-
je. Svečių atsilankė apie 200.
Pastebėtina, kad ir visoje eilė-
je paskutinių šokių vakarų bu-
vo beveik toks pat dalyvių skai-
čius.

GRAŽUS JAUNIMO PASILINKSMINIMAI

Puritoniskame Toronte sek-
madienį jaunimui neturint kur
pramogauti, sporto klubo Vy-
tis jau trečias sekmadienio va-
l. l. 1.30 val. pp., lietuvių pa-
maldos. Kun. dr. M. Kāvolis.

ISGANYTOJO LIUTERONIŲ

bažnyčioj, 1691 Bloor St. W. ir
Indian Road kampe, lapkr. 3
d., 1.30 val. pp., lietuvių pa-
maldos. Kun. dr. M. Kāvolis.

Dr. E. ZUBRIENĖ

Dantų Gydytoja
1577 Bloor St. W.
(netoli Dundas St.)
TORONTO
Tel. LE 2-4108

Dr. A. Pacevičius

Gydytojas ir Chirurgas
280 Roncesvalles Ave
Telefonas LE 4-4778
Priėmimo valandos: 11-1 v.
vakarais nuo 6-8 v.; trečia-
dieniais ir šeštadieniais 11-3
v. pp. Kitu laiku, susitarus.
Naujas kabinetas

Vienybėje — Galybėje!

Taupyk ir skolinkis kredito kooperatyve

„P A R A M A“

Indėliai apdrausti. Darbo valandos:
Pirmadieniais, antradieniais, trečadieniais ir penkta-
dieniais nuo 10—12 val. prieš piet ir nuo 7—9 val. va-
Kėtvirtadieniais tiksliai nuo 10—12 val. prieš piet.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W.
Toronto, Ont. Telefonas LE 2-8723

DAR APIE PASKAITĄ

Lapkričio 3 d., sekmadienį,
2 val. po piet, Lietuvių Namuo-
se rengiama Dr. Prano Ancevi-
čiaus paskaita, tema: Ar Libe-
ralai gali sugrįžti prie valdžios
Kanadoje? Šių metų birželio
10 d. rinkimuose nė viena par-
tija negavo daugumos, kad lais-
vai galėtų valdyti kraštą. Koa-
licijos sudaryti taipgi neįmano-
ma. Tai kas bus? Tikriausiai,
ateinantį gegužės ar birželio
mėnesį bus nauji rinkimai (žie-
mės ateinančius rinkimus? Ar
liberalai apsiskandaliję su ga-
zo vamzdžių linija, su juokin-
gu senatvės pensijos pakėlimu,
pajamų mokesčio sumažinimu,
gali grįžti prie valdžios Kana-
doje?

Teima įdomi. Paskaitininkas
taip pat. Dr. Ancevičius pats
kandidatavo rinkimuose į Fe-
deralinį Parlamentą. Gavo ne
mažai balsų. Sunkiai dirbo. Su-
tiko, kalbėjosi ir diskutavo rin-
kimų reikalais su tūkstančiais
piliečių: darbo žmonėmis, inte-
ligentija, dvasiškiais, politi-
kais ir visa eile kitų tautų bend-
ruomenių veikėjų, todėl paskai-
tininkas yra kompetentingas
šią temą aiškinti. Paskaitų pol-
tinėmis temomis nedažnai esti,
todėl susirinkime, pasiklausy-
kime ir padiskutuokime paskai-
tos temą nes ji liečia ir mus lie-
tuvius.

Klausytojas.

NEBĖRA BILETŲ

Į šiauriosią metinį kolonijos
balių, rengiamą sporto klubo
Vytis Royal York viešbutyje
lapkričio 17 d., pakvietimai jau
išplatinti. Klubas atsiprašo sa-
vo bičiulių, kuriems biletų ne-
beužteko.

LSK Vytis.

ATVYKO IS WINNIPEGO.

Leonas Radzevičius, meteo-
rologijos technikas, trims mė-
nesiams atvyko į Torontą pa-
sitobulinti. Po to jis išvyksta į
Arktiką. L. Radzevičius tuoj
įsijungė į kolonijos gyvenimą
įstodamas į sporto klubą Vy-
tis ir paaukodamas „Litua-
nus“.

A. LIUDŽIUS, B. A.

Viesasis Notaras
(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Namų, žemės ar bet kurio
biznio pirkimo-pardavimo
dokumentų sudarymas ir
visi kiti notariniai reikalai.
Teisiniai patarnavimai.
Morgičiai.

91 Roncesvalles Ave.
Toronto 3, Ontario.
Telefonas: LE 6-5613.

Dr. A. VALADKA

1081 BLOOR ST. W.
(prie Dufferin)
Telefonas LE 1-2933
RENTGENAS

priima ligonius ir gimdyves
nuo 2-4 ir nuo 6.30-8 val. v.
Šeštadieniais nuo 11 val.
iki 1 val. p. p. Ketvirtadie-
niais kabinetas uždarytas.

DR. V. SADAUSKIENĖ

Dantų gydytoja
129 Grenadier Rd.,
(2 namas nuo Roncesvalles)
TORONTO
Tel. LE 1-4250